

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

KONCESIONI AKT
o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena "TOSPUDE" -
Cuce, Prijestonica Cetinje

Podgorica, jun 2014. godine

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

-Direktorat rudarstva i geoloških istraživanja-

Broj: 01-1357/7

Podgorica, 26.06.2014. godine

KONCESIONI AKT

o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena "TOSPUDE"-
Čevo, Prijestonica Cetinje

Generalni direktor Direktorata
za rudarstvo i geološka istraživanja:

B. J. Dubljević
mr Vladan Dubljević, dipl.inž.geologije

Autori Koncesionog akta:

mr Vladan Dubljević, dipl.inž.geologije *B. J. Dubljević*
Vesna Vujačić, dipl.inž.geologije *Vesna Vujačić*
Rajko Zečević, dipl.inž.rudarstva *Rajko Zečević*
Goran Vušović, dipl.inž.geologije *Goran Vušović*
Darko Božović, dipl.inž.geologije *Darko Božović*
Nebojša Koprivica, dipl.inž.geologije *Nebojša Koprivica*
Tihomir Milatović, dipl.inž.metal. *Tihomir Milatović*
Radosav Čović, dipl.pravnik *Radosav Čović*

OPŠTI PODACI O KONCESIONOM AKTU

Naziv Koncesionog akta:

Koncesioni akt o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena "Tospude"-Cuce, Prijestonica Cetinje.

Naručilac izrade Koncesionog akta:

Izrada Koncesionog akta izvršena je na osnovu inicijative D.O.O. "Katunjanin" – Herceg Novi, zavedene u arhivi Ministarstva ekonomije pod brojem: 0702-1288 od 17.06.2013. godine.

Izrada Koncesionog akta:

Koncesioni akt je uradilo Ministarstvo ekonomije preko Radne grupe za izradu Koncesionog akta za dodjelu koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“-Cuce, Prijestonica Cetinje, koju je formiralo Rješenjem, broj: 01-1327/2 od 27.05.2014. godine.

Autori Koncesionog akta:

1. mr Vladan Dubljević, dipl.inž.geologije
2. Vesna Vujačić, dipl.inž.geologije
3. Rajko Zečević, dipl.inž.rudarstva
4. Goran Vušović, dipl.inž.geologije
5. Nebojša Koprivica, dipl.inž.geologije
6. Darko Božović, dipl.inž.geologije,
7. Tihomir Milatović, dipl.inž.metal.
8. Radosav Čović, dipl.pravnik

Troškovi izrade Koncesionog akta:

Troškove izrade Koncesionog akta snosi naručilac D.O.O. "Katunjanin" – Herceg Novi, u skladu sa odredbama Zakona o koncesijama ("Sl.list CG", br.08/09).

Koncesioni akt je urađen u skladu sa čl. 9, 17 i 19 Zakona o koncesijama.

Izvori podataka za izradu Koncesionog akta:

- Izveštaj Komisije za ocjenu inicijative za pokretanje postupka davanja koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog kamena na lokalitetu "Tospude"-Cuce, Prijestonica Cetinje;
- Raspoloživa geološka i rudarska dokumentacija Ministarstva ekonomije;

- Podaci Uprave za nekretnine Crne Gore, Područna jedinica Cetinje;
- Izvod iz Prostorno-urbanističkog plana Prijestnice Cetinje („Sl.list CG“-opštinski propisi, br.12/14) u kojem je definisana namjena prostora „Tospude“ – Cuce za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena i
- Podaci o ostvarenoj proizvodnji arhitektonsko-građevinskog kamena u Crnoj Gori u 2013. godini;

Zakonski propisi korišćeni pri izradi Koncesionog akta:

- Zakon o koncesijama („Sl. list CG“, br. 08/09);
- Zakon o rudarstvu („Sl. list CG“, br. 65/08, 74/10 i 40/11);
- Zakon o geološkim istraživanjima („Sl. list RCG“, br. 28/93, 27/94, 42/94 i 26/07 i „Sl. list CG“, br. 28/11);
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 80/05 i „Sl. list CG“, br. 40/10, 73/10, 40/11 i 27/13);
- Uredba o kriterijumima i načinu obračuna iznosa minimalne koncesione naknade za ustupanje prava na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina („Sl. list CG“, br. 37/11);
- Uredba o visini sredstava za sanaciju i rekultivaciju prostora na kojem se izvode rudarski radovi, način obračunavanja, plaćanja i korišćenja tih sredstava („Sl. list CG“, br. 51/11).

Mjesto i vrijeme izrade Koncesionog akta:

Podgorica, jun 2014. godine

SADRŽAJ

1. Uvod	7
2. Tehnički izvještaj o pojavi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena “Tospude”-Cuce..	8
3. Rok trajanja koncesije	12
4. Osnovni parametri za ocjenu ekonomske opravdanosti investicije	13
5. Mjere za zaštitu životne sredine	20
5.1. Direktni izvori štetnih uticaja na životnu sredinu pri eksploataciji arhitektonsko-građevinskog kamena	21
5.1.1. Direktni izvori štetnih uticaja u fazi otvaranja na površinskom kopu	21
5.1.2. Direktni izvori štetnih uticaja u fazi eksploatacije na površinskom kopu	21
5.2. Ocjena mogućih ili stvarnih uticaja	22
5.3. Tehničke mjere ublažavanja uticaja	22
5.3.1. Mjere ublažavanja uticaja u toku eksploatacije	23
6. Rekultivacija istražno-eksploatacionog prostora “Tospude” – Cuce	25
6.1. Zaključak	26
7. Unaprjeđenje energetske efikasnosti	27
8. Uslovi koje je dužan da ispunjava koncesionar u pogledu tehničke opremljenosti, sposobnosti i ostale reference i dokaze o ispunjavanju tih uslova	28
9. Minimalni početni iznos koncesione naknade	29
9.1. Minimalni početni iznos koncesione naknade za eksploataciju	29
9.1.1. Rezerve mineralne sirovine	29
9.1.2. Pripadnost grupi ležišta	29
9.1.3. Kvalitet mineralne sirovine	30
9.1.4. Tržišna vrijednost rezervi	30
9.2. Obračun minimalne koncesione naknade	30
9.2.1. Promjenlji dio naknade (PDN)	31
10. Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude	33
10.1. Ponuđeni procentualni iznos za obračun koncesione naknade	33
10.2. Ponuđeni ukupni obim rudarske proizvodnje	34
10.3. Rok na koji se traži koncesija	34
10.4. Reference ponuđača (tehnički aspekt-tehnička opremljenost)	35

10.6.	Finansijski aspekt-Prosjezni neto prihod ponuđača u posljednje tri godine	36
10.7.	Dosadašnje iskustvo u vršenju koncesione djelatnosti	36
10.8.	Kvalitet poslovnog plana	36
10.9.	Efekti na zapošljavanje I ekonomski razvoj	37
11.	Spisak potrebne tehničke dokumentacije sa uslovima za njenu izradu, odobrenja, saglasnosti I mišljenja za obavljanje koncesione djelatnosti	37
11.1.	Faza detaljnih geoloških istraživanja	37
11.2.	Faza eksploatacije mineralne sirovine	37
11.2.1.	Odobrenje za eksploataciju mineralne sirovine na eksploatacionom polju	38
11.2.2.	Odobrenje za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu	38
11.2.3.	Odobrenje za upotrebu rudarskih objekata	39
11.3.	Hronologija izrade tehničke dokumentacije I pribavljanja odobrenja i saglasnosti za izvođenje rudarskih radova	40
12.	Osnovni elementi tenderske dokumentacije (Javni oglas, dokumentacija vezana za ponudu)	41
12.1.	Dokumentacija koja se prilaže uz ponudu	41
12.2.	Javni oglas	42
12.3.	Ugovor o koncesiji	43
12.4.	Uputstvo za podnošenje ponuda	43
13.	Spisak propisa koji se primijenjuju u postupju davanja koncesije i u vršenju koncesione djelatnosti	44

1 Uvod

U skladu sa Zakonom o koncesijama („Službeni list CG”, broj 08/09) i Planom davanja koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina za 2014. godinu, Ministarstvo ekonomije Vlade Crne Gore (u daljem tekstu: ministarstvo) je pripremlilo Koncesioni akt o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena “Tospude” - Cuce, Prijestonica Cetinje (u daljem tekstu: Koncesioni akt). Cilj izrade Koncesionog akta je pokretanje postupka javnog nadmetanja za izbor najpovoljnije ponude za dodjelu Ugovora o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena “Tospude” - Cuce, Prijestonica Cetinje.

Inicijativu za izradu Koncesionog akta je u skladu sa članom 17 stav 2 i članom 41 Zakona o koncesijama podnijelo D.o.o. “Katunjanin” – Herceg Novi (u daljem tekstu: Podnosilac inicijative), koja je zavedena u arhivi Ministarstva pod brojem: 0702–1288/1 od 17.06.2013. godine.

Nakon prihvaćene inicijative od strane ministarstva, isto je uvrstilo pojavu predmetne mineralne sirovine u Plan davanja koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina za 2014. godinu. Vlada Crne Gore, na sjednici od 8. maja 2014. godine, donijela Plan davanja koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina za 2014. godinu i zadužila Ministarstvo ekonomije da otpočne pripremu koncesionih akata za realizaciju postupka davanja koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih sirovina, u skladu sa donijetim Planom.

Na osnovu zaključaka Vlade, ministarstvo je Rješenjem, broj: 01-1327/2 od 27.05.2014. godine formiralo Radnu grupu koja je pristupila izradi Koncesionog akta o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena “Tospude” – Cuce, Prijestonica Cetinje.

U skladu sa članom 8 stav 3 Zakona o koncesijama, prije upućivanja Koncesionog akta Vladi na usvajanje, ministarstvo organizuje i sprovodi javnu raspravu u roku od 15 do 30 dana od dana upućivanja javnog poziva za javnu raspravu.

Poslije sprovedene javne rasprave, ministarstvo dostavlja Vladi, u skladu sa članom 8 stav 6 Zakona o koncesijama, Koncesioni akt sa Izvještajem sa javne rasprave na usvajanje.

Nakon usvajanja Koncesionog akta od strane Vlade, ministarstvo objavljuje Javni poziv za davanje koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena “Tospude” – Cuce, Prijestonica Cetinje.

Koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena “Tospude” - Cuce, Prijestonica Cetinje, se daje putem javnog nadmetanja u otvorenom postupku, na način propisan Zakonom o koncesijama.

Ponuđač dostavlja ponudu na osnovu javnog oglasa za davanje koncesije. Rok za dostavljanje ponuda iznosi jedan mjesec od dana objavljivanja javnog oglasa u “Službenom listu Crne Gore”.

2 Tehnički izvještaj o pojavi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“-Cuće

2.1. Predmet Koncesionog akta

Predmet ovog Koncesionog akta je pojava mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“ - Cuće, Prijestonica Cetinje.

Rješenjem Ministarstva ekonomije, br. 01-1327/2 od 27.05.2014. godine, obrazovana je stručna Radna grupa za izradu Koncesionog akta za dodjelu koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“ - Cuće, Prijestonica Cetinje.

2.2. Položaj i opis lokacije istražno-eksploatacionog prostora

Uvidom u dokumentaciju sa kojom raspolaže Ministarstvo ekonomije, utvrđeno je da na lokalitetu „Tospude“-Cuće nijesu do sada izvođena detaljna geološka istraživanja sa ciljem dokazivanja rezervi i kvaliteta arhitektonsko-građevinskog kamena.

Lokalitet arhitektonsko-građevinskog kamena „Tospude“ nalazi na području Prijestonice Cetinje, na oko 5 km vazdušne linije sjeveroistočno od Grahova. Predmetni lokalitet je lociran u blizini mjesta: Tospude, Duboki do i Dolovi. Lokalitet „Tospude“ se nalazi u blizini regionalnog puta, koji od Grahova vodi prema Čevu i Cetinju. Sa ovog puta odvaja se makadamski put dužine oko 500 m koji vodi do samog lokaliteta. Traženi prostor „Tospude“ pripada geografskom listu „Nikšić“, 1:100 000, odnosno sekciji „Grahovo“, 1:25 000, i zahvata površinu od 16,50 ha.

Područje u kome je smješten i predmetni lokalitet predstavlja u suštini južne padine brdovitog dijela terena sa lijeve strane regionalnog puta Grahovo - Cetinje, sa karakterističnim okolnim uzvišenjima visine preko 900 m.n.m. Prema administrativnoj podjeli prostor na kome se nalazi predmetni lokalitet pripada Prijestonici Cetinje.

Značajni morfološki oblici koji se pojavljuju u ovom kraju su vrtače, jame i pećine, tipični predstavnici morfologije karsta.

Prostor na koji se traži koncesija je ograničen pravim linijama koje prolaze kroz konturne tačke A, B, C, D i E, sa sljedećim koordinatama:

KONTURNE TAČKE	K O O R D I N A T E	
	X	Y
A	4 722 580	6 560 230
B	4 722 640	6 560 115
C	4 722 960	6 560 840
D	4 723 190	6 560 070
E	4 722 810	6 560 400

Koncesioni akt o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog kamena „Tospude“-Cuće

Ukupna površina prostora za koji se traži koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju arhitektonsko-građevinskog kamena iznosi 165.000 m² (16,50 ha).

2.3. Podaci o imovinsko-pravnim odnosima

Istražno-eksplatacioni prostor "Tospude"-Cuće administrativno pripada Prijestonici Cetinje, KO Kobilji do, katastarske parcele br.9 i 10, Posjedovni list br.114.

Na osnovu Posjedovnog lista br.114, KO Kobilji do, koji je je izdala Područna jedinica Cetinje, br.119-956-1-14/2014 od 14.01.2014. godine, utvrđeno je da je vlasnik nepokretnosti iz porodice Kosović čiji je član izvršni direktor podnosioca Inicijative "Katunjanin" d.o.o. – Herceg Novi.

Nema tereta i ograničenja.

2.4. Podaci iz prostorno-planske dokumentacije

Istražno-eksplatacioni prostor "tospude"- Cuće je predviđen Prostorno – urbanističkim planom Prijestonice Cetinje ("Sl.list CG"- opštinski propisi, br.12/14) kao koncesiono područje za eksploataciju arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena.

Izvod iz Prostorno-planske dokumentacije Prijestonice Cetinje je dat kao Prilog 5 Koncesionog akta.

2.5. Infrastrukturni objekti na istražno-eksplatacionom prostoru

U širem području lokaliteta „Tospude“ nema stalnih vodotoka, a rijetko stanovništvo se vodom snabdijeva iz bistijerni. U samom budućem istražno-eksplatacionom prostoru nema stalnih riječnih tokova, izvora, kao ni povremenih vodotoka.

Visoko-naponska mreža prolazi kroz zaseoke Tospude i Duboki do, dok nisko-naponska mreža prolazi kroz sami lokalitet, preko koje se okolno stanovništvo snabdijeva električnom energijom.

Uže i šire područje lokaliteta je rijetko naseljeno. Naseljena mjesta su zbijenog, dinarskog tipa i predstavljena su selima i zaseocima, Tospude, Duboki do, Bogojev do, Zainovića gumno, Droškorički dolovi i dr.

2.6. Podaci o izvršenim geološkim istraživanjima, rezervama i kvalitetu mineralne sirovine

Sa hidrogeološkog aspekta, odlike područja u kome se nalazi predmetni lokalitet "Tospude" su, relativno, jednostavne.

Krečnjačko-dolomitski kompleks ovog područja ima pukotinsko-kavernoznu poroznost, a podzemne vode ovog kraja gravitiraju ka Jadranskom moru.

Lokalitet arhitektonsko-građevinskog kamena "Tospude" izgrađuju, uglavnom, svijetlo smeđi do bijeli, debelo slojeviti (0,3-0,5 m) i uglavnom bankoviti (0,60-1,20 m), debelo bankoviti (1,20-2,0 m), mjestimično i masivni >2,00 m, jedri, detritični krečnjaci donje jure - lijasa (J₁). Mjestimično, ali veoma rijetko, se javljaju dolomitični krečnjaci i podređeno dolomiti. Krečnjaci su ponekad onkoidni, a od faune najčešće sadrže brahiopode i alge.

2.6.1. Rezerve i kvalitet mineralne sirovine

Na ovom lokalitetu nijesu vršena detaljna geološka istraživanja arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena, tako da nema podataka o rezervama i kvalitetu istog.

Na bazi izvršene procjene, na lokalitetu "Tospude"-Cuće, uzimajući u obzir površinu prostora i morfološke karakteristike, potencijalne geološke rezerve arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena procijenjene su na 6.000.000 m³.

O kvalitativnim karakteristikama predmetne mineralne sirovine može se govoriti jedino na osnovu analogije sa ležištima koja su nastala u sličnim geološkim uslovima i koja imaju veći stepen istraženosti. Na osnovu analize postojećih podataka može se pretpostaviti da će sirovina sa ovog lokaliteta ispuniti uslove za primjenu kao arhitektonsko-građevinski (ukrasni) kamen.

3 Rok trajanja koncesije

Shodno članu 8 Zakona o koncesijama rok na koji se daje koncesija određuje se u zavisnosti od javnog interesa, predmeta koncesije, vremena potrebnog za povrat investicije i ostvarivanja primjerene dobiti po osnovu koncesione djelatnosti. Navedeni rok ne može biti duži od 30 godina kada odluku o davanju koncesije donosi Vlada i opština, niti duži od 60 godina kada odluku o davanju koncesije donosi Skupština.

U konkretnom slučaju, rok trajanja koncesije zavisi od utvrđenih rezervi, godišnjeg kapaciteta eksploatacije, od zahtjeva tržišta i od zahtjeva investitora.

S obzirom na potencijalne rezerve, koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena "Tospude" - Cuce daje se na maksimalni period od 30 godine, od čega:

- jedna godina za detaljna geološka istraživanja,
- jedna godina za izradu rudarske i tehničke dokumentacije i pripremne radova,
- 28 godina za eksploataciju mineralne sirovine.

U zavisnosti od potrebe investitora, isti može ponuditi rok eksploatacije koji je duži od roka utvrđenog Koncesionim aktom, pod uslovom da ukupan koncesioni period, koji obuhvata sve gore navedene faze, ne prelazi zakonom definisan rok trajanja koncesije od 30 godina.

Rok trajanja faze detaljnih geoloških istraživanja i izrade rudarske i tehničke dokumentacije se ne može mijenjati.

4 Osnovni parametri za ocjenu ekonomske opravdanosti investicije

U ovom poglavlju daju se osnovni parametri koji treba da posluže ponuđačima, odnosno potencijalnim investitorima pri obradi proizvodnog i ekonomskog aspekta ponude i tehnološke ocjene opravdanosti ove investicije.

4.1. Lokacija

Lokalitet arhitektonsko-građevinskog kamena "Tospude"-Cuce nalazi na području Prijestonice Cetinje, na oko 5 km vazdušne linije sjeveroistočno od Grahova. Predmetni lokalitet je lociran u blizini mjesta: Tospude, Duboki do i Dolovi. Lokalitet "Tospude" se nalazi u blizini regionalnog puta, koji od Grahova vodi prema Čevu i Cetinju. Sa ovog puta odvaja se makadamski put dužine oko 500 m koji vodi do samog lokaliteta. Traženi prostor "Tospude" pripada geografskom listu "Nikšić", 1:100 000, odnosno sekciji „Grahovo“, 1:25 000, i zahvata površinu od 16,50 ha.

4.2. Podaci (dokaz) o izvršenim geološkim istraživanjima

Na ovom lokalitetu nijesu vršena detaljna geološka istraživanja arhitektonsko-građevinskog kamena, tako da nema podataka o rezervama i kvalitetu arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena.

S obzirom na naprijed navedeno, koncesija se daje i za detaljna geološka istraživanja.

4.3. Rezerve i kvalitet

Na bazi izvršene procjene na lokalitetu "Tospude"-Cuce, uzimajući u obzir površinu prostora i morfološke karakteristike, potencijalne geološke rezerve arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena procijenjene su na 6.000.000 m³.

4.4. Kapacitet površinskog kopa

Ukupna površina prostora za koji se traži koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju arhitektonsko-građevinskog kamena iznosi 165.000 m², odnosno 16,50 ha.

Koncesija se daje na period od 30 godina (dvije godine za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja, jedna godina za izradu rudarske i ostale tehničke dokumentacije za pripreme radove i 28 godina za eksploataciju), uz godišnju proizvodnju od 500 m³ tombolona i komercijalnog bloka u odnosu 44:56. Ukupna količina čvrste stijenske mase koju je potrebno godišnje otkopati da bi se dobilo 500 m³ bloka i tombolona uz iskorišćenje stijenske mase u blok masu od oko 15% je 3.300 m³ čm.

4.5. Opis tehničko-tehnološkog procesa eksploatacije

Kako na ovom prostoru ne postoji ležište arhitektonsko-građevinskog kamena, već samo pojava koju treba detaljnim istražnim radovima definisati i prevesti u ležište, daju se neki osnovni parametri tehnološkog procesa rada i kapaciteta na budućem površinskom kopu. Kapacitet

---

Koncesioni akt o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog kamena "Tospude"-Cuce

površinskog kopa će biti 500 m³ komercijalnog bloka i tombolona, što znači da je potrebno godišnje otkopati ukupno oko 3.300 m³ čm. Koliko je tačno potrebno otkopati stijenske mase da bi se dobilo 500 m³ komercijalnog bloka i tombolona definisaće se kroz detaljna geološka istraživanja i kroz izradu Glavnog rudarskog projekta. Eksploatacija meneralne sirovine sastojala bi se iz sljedećih faza rada:

- pripremni radovi,
- bušenje,
- sječenje, odvajanje primarnih blokova i dobijanje komercijalnih blokova
- utovar i transport
- odlaganje jalovine

- ***Pripremni radovi***

Pripremni radovi obuhvataju: izrada pristupnog puta, čišćenje i ravnanje terena, izradu objekta otvaranja i pripremu prostora za jalovnik. Pripremni radovi izvodiće se bagerom kašikarom sa dubinskom korpom i pikamerom, utovarivačem i kamionom.

- ***Bušenje***

Za bušenje će se koristiti zračna bušilica (sonda) i kompresor. Potrošnja bušilice je 6000 l/min vazduha. Izrađivat će se bušotine prečnika 90 mm i 150 mm. Kompresor je snage 58 kW i kapaciteta 9,1÷11,1 m³/min. Za izvođenje radova potrebna je jedna bušilica i jedan kompresor.

- ***Sječenje, odvajanje primarnih blokova i dobijanje komercijalnih blokova***

Nakon izrade bušotina pristupa se sječenju dijamantskom perlom da bi se odvojili primarni blokovi od masiva, a potom se pristupa sječenju primarnih blokova kako bi se dobili komercijalni blokovi. Sječenje stijenske mase obavlja se sjekačicom sa dijamantskom perlom snage 37 kW i potrošnjom vode 15 l/min. Odvajanje (obaljivanje) primarnih blokova obavlja će se bagerom, a dobijanje komercijalnih blokova sjekačicom. Sve radove na sječenju zadovoljava jedna sjekačica.

- ***Utovar i transport***

Transport blokova do prostora za odlaganje obavlja se utovarivačem, a transport jalovine do jalovnika kamionom zapremine sanduka od 12 m³ i snage motora od 195 kW. Utovar jalovine obavlja će se utovarivačem zapremine korpe 3,0 m³ i snage motora od 162 kW. Za ove radove potreban je jedan utovarivač i jedan kamion.

- ***Odlaganje jalovine***

Jalovina se transportuje do prostora koji je određen za jalovnik, na kom povremeno na planiranju radi utovarivač.

4.5.1. Normativi po fazama rada

Kako na ovom prostoru tek predstoji definisanje ležišta arhitektonsko-građevinskog kamena, a potom izrada Glavnog rudarskog projekta, normativi se usvajaju iskustveno.

4.5.1.1. Pripremni radovi

Pripremni radovi izvodiće se bagerom snage 138 kW i zapremine korpe 2,0 m³ uz upotrebu pikamera, čije bi učešće u ovim radovima godišnje iznosilo 8% od vremenskog perioda rada koji je u ovakvim klimatskim uslovima 300 dana sa radom u jednoj smjeni.

$$300 \times 5,5 \text{ h} \times 0,07 = 115 \text{ h/god}$$

Potrošnja nafte za obavljanje svih radova bagerom iznosi:

$$115 \times 25 \text{ l/h} = 2875 \text{ l}$$

normative goriva po 1m³ bloka i tombolona za pripremne i ostale radove bagera je: 5,75 l/m³bloka.

Normativ ulja i maziva je: 0,45 kg/m³.

4.5.1.2. Bušenje

Normativ goriva kompresora preračunat na 1m³ bloka i tombolona je 2,5 l/m³.

Normativ ulja i maziva je 0,21 kg/m³ bloka.

Normativ krana za bušenje je 0,000087 kom/m³ bloka.

Normativ cijevi za bušenje 0,000050 kom/m³ bloka.

4.5.1.3. Sječenje, odvajanje primarnih blokova i dobijanje komercijalnih blokova

Normativ vode je: 169 l/m³ bloka.

Normativ električne energije je: 22,8 kW/m³ bloka

Normativ dijamantne žice je: 0,12 m/m³

4.5.1.4. Utovar i transport

Normativ goriva utovarivača je: 3,5 l/m³ bloka

Normativ goriva kamiona je: 2,7 l/m³ bloka

Normativ ulja i maziva utovarivača je: 0,3 kg/m³ bloka

Normativ ulja i maziva kamiona je: 0,23 kg/m³ bloka

Normativi po 1m³ bloka dati su u sljedećoj tabeli, kao i ukupna godišnja potrošnja za godišnju proizvodnju 500 m³ komercijalnog bloka i tombolona:

R.B.	Naziv materijala	Jed. mjere	Normativ (po m ³ bloka)	Jedinična cijena	Cijena (€/m ³ blok)	Cijena (€) za 500 m ³ bloka
1.	Dizel gorivo	lit/m ³	14,45	1,3	18,78	9.390
2.	Ulje i mazivo (ukupno)	kg/m ³	1,9	1,24	2,356	1.170
3.	Gume za utovarač	kom/m ³	0,0015	600	0,9	486
4.	Gume za kamion	kom/m ³	0,0027	400	1,1	550
5.	Krone za bušenje	kom/m ³	0,00074	200	0,14	70
6.	Šipke za bušenje	kom/m ³	0,0009	400	0,36	180
7.	Električna energija	kWh/m ³	22,8	0,11	2,58	1.290
8.	Dijamantska žica	m/m ³	0,12	55	6,6	3.300
Ukupno						16.436

4.5.1.5. Plan radne snage

Redni broj	Naziv radnog mjesta	Školska sprema	Potreban broj izvršilaca
1	<i>Tehnički rukovodilac površinskog kopa (rudarski smjer)</i>	VSS	1
2	<i>Poslovođa</i>	SSS	1
3	<i>Rukovaoc utovarača</i>	KV	1
4	<i>bušač</i>	KV	1
5	<i>Rukovaoc sjekačice</i>		
6	<i>Vozač kamiona</i>	KV	1
7	<i>Stražar</i>	SSS	3
8	<i>Bagerista</i>	KV	1
9	<i>Pomoćnik bušača</i>	KV	1
Ukupno			10

Napomena: Zaposleni treba da ispunjavaju uslove propisane čl. 93 Zakona o rudarstvu („Sl. list CG“, br. 65/08, 74/10, 40/11). Svi zaposleni podliježu provjeri poznavanja propisa iz oblasti zaštite na radu.

4.5.1.6. Investiciona ulaganja

Za obavljanje tehničkog procesa neophodna su investiciona ulaganja za:

- nabavku opreme i mehanizacije,
- izgradnju infrastrukturnih objekata,
- izradu projektne dokumentacije.

4.5.1.6.1. Oprema i mehanizacija

Red.broj	Naziv opreme i mehanizacije	Količina	Cijena €
1	<i>Utovarač</i>	<i>1</i>	<i>60.000</i>
2	<i>Bušilica sa kompresorom</i>	<i>1</i>	<i>30.000</i>
3	<i>Kamion</i>	<i>1</i>	<i>40.000</i>
6	<i>sjekačica</i>	<i>1</i>	<i>20000</i>
5	<i>Bager</i>	<i>1</i>	<i>120.000</i>
6	<i>Cistijerna za vodu</i>	<i>1</i>	<i>14.000</i>
7	<i>Ostala oprema</i>		<i>10.000</i>
Ukupno			294.000

4.5.1.6.2. Infrastrukturni objekti

Redni broj	Naziv infrastrukturnih objekata	Količina	Cijena €
1	<i>Kontejner površine 16 m²</i>	<i>2</i>	<i>20.000</i>
2	<i>Dalekovod, trafostanica i kablovski razvod</i>	<i>1</i>	<i>10.000</i>
Ukupno			30.000

4.5.6.6.3. Izrada tehničke dokumentacije i pribavljanja potrebnih odobrenja i saglasnosti (iskustveni podaci)

Dokumentacija i radovi	(€)
<i>Izrada podloga - geodetski radovi</i>	4.000
<i>Izrada geološke tehničke dokumentacije (revizije i odobrenja)</i>	20.000
<i>Izvođenje istražnih radova</i>	5.000
<i>Labaratorijska istraživanja fizičko- mehaničkog karaktera sa analizom stabilnosti parametara kopa</i>	3.000
<i>Izrada rudarske tehničke dokumentacije (revizije i odobrenja)</i>	26.000
<i>Izrada Elaborata procijene uticaja na životnu sredinu sa revizijom</i>	9.000
<i>Urbanističko - tehnički uslovi i ostale saglasnosti, odobrenja, atestiranja i sl.</i>	4.000
UKUPNO	71.000

Ukupna vrijednost investicije je 395.000 €.

4.6. Vrijednost mineralne sirovine

Vrijednost mineralne sirovine obračunata je na osnovu prosječno ostvarene prodajne cijene jedinice proizvoda u 2013. godini, prema podacima Zavoda za statistiku.

Prosječno ostvarena prodajna cijena komercijalnog bloka i tombolona u 2013. godini iznosi 335,00 €/m³.

Vrijednost godišnje proizvodnje (500 m³ blok-mase i tombolona /335,00 €) iznosi 167.500,00 €.

Vrijednost proizvodnje za 28 godina perioda eksploatacije (14.000 m³ blok-mase) iznosi 4.690.000,00 €.

4.7. Visina sredstava za sanaciju i rekultivaciju

Visina sredstava za sanaciju i rekultivaciju prostora na kojem se izvode rudarski radovi utvrđena je Uredbom o visina sredstava za sanaciju i rekultivaciju prostora na kojem se izvode rudarski radovi, načinu obračunavanja, plaćanja i korišćenja tih sredstava („Sl. list CG“, br. 51/11).

Saglasno navedenoj Uredbi, visina sredstava utvrđuje se za svaku jedinicu mineralne sirovine na osnovu:

- ukupne količine mineralne sirovine u ležištu predviđene za eksploataciju ugovorom o koncesiji i odobrenim rudarskim projektom;
- roka trajanja prava na eksploataciju prema Ugovoru o koncesiji i
- predračuna potrebnih sredstava za djelimičnu i konačnu rekultivaciju, utvrđenih odobrenim glavnim rudarskim projektom eksploatacije, odnosno tehničkim projektom rekultivacije.

Prema tome, visinu sredstava, kao i dinamiku izvođenja radova, nije moguće utvrditi do izrade odgovarajućeg projekta. Veoma je važno da se rekultivacija izvodi sukcesivno, paralelno sa razvojem kopa. Poslije završetka eksploatacije na svakoj etaži mora se, saglasno projektnim rješenjima, odmah pristupiti rekultivaciji iste i to se mora ponavljati za svaku etažu. Na osnovu dosadašnjeg iskustva, računajući površinu prostora koji će biti zahvaćen eksploatacijom i stvaranje novih površina, može se orijentaciono računati da će za rekultivaciju biti potreban ukupni iznos sredstava od 50.000,00 € ili prosječno 1.666 €/godišnje.

4.8. Iznos koncesione naknade

Iznos koncesione naknade je obrađen u posebnom poglavlju. Početni minimalni iznos koncesione naknade iznosi 7% od vrijednosti mineralne sirovine.

Za minimalnu godišnju proizvodnju od 500 m³ tombolona i komercijalnog bloka u odnosu 44:56 godišnja koncesiona naknada, kao stalni dio, iznosi 11.725,00 €. Ovaj iznos predstavlja minimalni godišnji iznos koncesione naknade.

Iznos stalnog dijela koncesione naknade može biti veći, a utvrđuje se Ugovorom o koncesiji u zavisnosti od ponuđenog obima proizvodnje i ponuđenog procentualnog iznosa za obračun.

5 Mjere zaštite životne sredine

Detaljna geološka istraživanja u manjoj mjeri mogu imati uticaj na životnu sredinu, dok eksploatacija i obrada mineralne sirovine, a time i arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena, je proces koji se, sa aspekta ekologije, smatra rizičnim.

U zakonskim propisima koji regulišu zaštitu životne sredine naglašeni su osnovni principi njene zaštite i to prirodnih vrijednosti zemljišta, vode i vazduha, kao i biodiverziteta (biljni i životinjski svijet).

Shodno naprijed navedenom, Koncesinar je dužan da na istražno-eksploatacionom prostoru „Tospude“, pri planiranju i sprovođenju investicionog zahvata, sprovede postupak prethodne procjene uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zakonom.

Rudarska aktivnost neminovno dovodi do nepovoljnih, odnosno, negativnih uticaja na životnu sredinu. U prvom redu, nepovoljni uticaji eksploatacije i obrade predmetne mineralne sirovine se odnose na značajniju promjenu reljefa, odnosno, značajniji uticaj na pejzaž, povećanu buku i neznatno zagađenje vazduha izduvnim gasovima i kamenom prašinom.

Nadležni državni organ procjenjuje potrebu izrade Elaborata o procjeni uticaja zahvata na životnu sredinu, koji se radi u skladu sa Zakonom o procjeni uticaja zahvata na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 80/05 i „Sl. list CG“, br. 40/10, 73/10, 40/11 i 27/13).

S obzirom na značaj očuvanja životne sredine, Koncesionar je dužan da se pridržava svih mjera zaštite u skladu sa zakonskim propisima.

5.1. Direktni izvori štetnih uticaja na životnu sredinu od eksploatacije arhitektonsko-građevinskog kamena

Direktan uticaj određene metode eksploatacije i mehanizacije, koji učestvuju u procesu rada, na životnu sredinu je u korelacionoj vezi sa uticajem površinskog kopa na užu ili širi pojas regiona u kome se vrše rudarske aktivnosti. Ne može se smjestiti jedan površinski kop arhitektonsko-građevinskog kamena u sve geografske prostore i u sve moguće klimatske uslove i da ima isti stepen uticaja na čovjekove uslove života i rada.

Direktni izvori uticaja u površinskoj eksploataciji arhitektonsko-građevinskog kamena se analiziraju u tri faze egzistencije rudnika:

- fazi otvaranja,
- fazi eksploatacije i
- fazi zatvaranja.

Svaka faza razvoja rudnika ima specifične izvore uticaja: neki se protežu u dužem vremenskom periodu a neki se završe sa određenom radnom operacijom ili aktivnošću.

5.1.1. Direktni izvori štetnih uticaja u fazi otvaranja površinskog kopa

Faza otvaranja površinskog kopa arhitektonsko-građevinskog kamena traje vremenski kratko i odvija se u relativno malom prostoru. Mogući izvori uticaja u tački otvaranja su mašine koje učestvuju u ovoj fazi, i to: bušilice, kompresori, buldozeri, bageri, kamioni, sjekačica sa dijamantskim perlama, lančane sjekačice.

U zavisnosti od projektovanog tehničkog rješenja otvaranja i eksploatacije, primijeniće se neke od navedenih mašina. Rudarske mašine u radnom procesu mogu u fazi otvaranja površinskog kopa da izazovu sljedeće negativne uticaje: aerozagađenje, buku, vibracije, prašinu, zagađenje površinskih voda.

Zbog malog prostora, malog broja mašina koje učestvuju u fazi otvaranja, naprijed navedeni uticaji se direktno odražavaju na zdravlje rukovaoca mašina, ali u granicama dozvoljenog opsega.

Primjena miniranja kod izrade puteva i komunikacija i sve do otvaranja prve etaže ne predstavlja izvor štetnih agenasa šire od nekoliko desetina metara od mjesta upotrebe eksploaziva i eksplozivnih sredstava. U ovoj fazi se eksploziv koristi, prvenstveno, za korekciju terena.

5.1.2. Direktni izvori štetnih uticaja u fazi eksploatacije površinskog kopa

U fazi eksploatacije arhitektonsko-građevinskog kamena uticaj rudarskih mašina na životnu i radnu sredinu su proporcionalni kapacitetu površinskog kopa, broju mašina koji učestvuju u procesu rada i prostoru koji zahvata površinski kop. U zavisnosti od projektovane tehnologije eksploatacije izvori uticaja mogu biti sljedeće mašine, uređaji i sredstva: bušilice na pneumatski pogon, lafetne bušilice, kompresori i kompresorske stanice, buldozeri, bageri, kamioni i damperi, sjekačica sa dijamantskim perlama, lančana sjekačica, remena sjekačica, termogorionici, water-jet uređaji, eksploziv, ekspanzione smješe.

U savremenom rudarstvu osnovne mašine za eksploataciju arhitektonsko-građevinskog kamena rade najviše uz pomoć vode, što ih čini kompatibilnim sa životnom sredinom. Analiza izvora uticaja ostalih mašina se najviše svodi na analizu uticaja utovarnih i transportnih mašina, kao potencijalno najvećih izvora štetnih uticaja.

5.2. Ocjena mogućih ili stvarnih uticaja

Ocjena uticaja površinske eksploatacije arhitektonsko-građevinskog kamena na životnu i danu sredinu analizira se sa aspekta tehnologije eksploatacije.

Numerički model je mjera dejstva negativnih uticaja i klasifikovan je u četiri kategorije:

- 0 – nema uticaja,
- 1 – ograničen uticaj,
- 2 – snažan uticaj,
- 3 – veoma snažan uticaj.

Uticaj, u zavisnosti od vrsta i tipa rudarske aktivnosti na površinskom koku (radovi na otvaranju, eksploatacija kamena tehnologijom rezanja, rezanje kamena na etaži, geometrizacija primarnih blokova, utovar kamenog otpada i komercijalnog bloka, transport stjenske mase unutar površinskog kopa), određuje se na osnovu naprijed navedenog numeričkog modela posebno za svaki rad, odnosno, za svaku aktivnost kako bi se dobio ukupni, numerički izraženo, uticaj na životnu i radnu sredinu.

Tabelarni prikaz posljedica uticaja na životnu sredinu:

Red.br.	Posljedice uticaja eksploatacije kamena na životnu sredinu	Numerički model uticaja (ukupno)
1	Promjena geomorfološkog izgleda terena	4,0
2	Posljedice po vodne resurse	2,0
3	Uticaji na atmosferu	1,0
4	Posljedice u biosferi	2,5
5	Posljedice na humano čovjekovo okruženje	4,0
6	Posljedice po zdravlje čovjeka na radnom mjestu na PK i u području PK	4,5

Analizom ocjene mogućih uticaja numerički model se, prije svega, formira na osnovu egzaktnih podataka dobijeni mjerenjem negativnih pojava (prašina, buka, aerozagađenje) u prostoru rada svake mašine.

Ekolozi preko numeričkog modela ukazuju na negativne efekte koji su mogući već od otvaranja rudnika i razvoja površinskog kopa.

5.3. Tehničke mjere ublažavanja uticaja

Kao i kod svake ljudske djelatnosti, kod otvaranja i eksploatacije površinskog kopa arhitektonsko-građevinskog kamena moguće je projektovati tehničke mjere, koje mogu smanjiti ili čak potpuno eliminisati uticaj rudarskih aktivnosti na čovjekovu okolinu. Tehničke mjere, pored tehničkih rješenja, mogu da sadrže niz uputstava i tehnoloških odredbi radi smanjenja uticaja rudarenja na okolinu. Takve mjere se nazivaju mjere ublažavanja uticaja.

U odnosu na klasično rudarstvo, eksploatacija arhitektonsko-građevinskog kamena ima dobru kompatibilnost sa zahtjevima zaštite životne sredine i održivog razvoja. Savremene tehnologije primjenjuju vodu kao medij uz pomoć kojeg se vrši razaranje stjenske mase, a takav medij je najbolji za čovjeka iz više razloga (eliminira prašinu u radnom području kopa, lako se poslije korišćenja kanališe u vodosabirnike, postupci neutralisanja štetnih materija vodom se uspješno sprovode, tehnologija recikliranja je apsolutno uspješna, omogućava uštede, jer se voda može koristiti više puta, omogućava se ispiranje i taloženje čestica čvrste stjenske mase, koja se može dalje koristiti u građevinarstvu).

Projektovanje površinskog kopa i izbor tehnologije eksploatacije mora se bazirati na utvrđenim izmjenim i egzaktnim podacima kako bi tehničko rješenje bilo saglasno ekološkoj problematici. U rijetko kojoj oblasti rudarstva ima toliko mogućnosti za sprovođenje tehnologije eksploatacije „bez ostataka“ kao u eksploataciji arhitektonsko-građevinskog kamena.

5.3.1. Mjere ublažavanja u toku eksploatacije

Pitanje promjene morfologije je kompleksno pitanje i istovremeno jednostavno.

Gledano morfološki, površinski kopovi brdskog tipa se teže saniraju, teže ih je vratiti prirodi, ima manje mogućnosti da se naprave neki originalni sadržaji.

Površinski kopovi u ravničarskom ambijentu manje se vide, lakše ih je „sakriti“, može se osmisлити mnogo više rekultivacionih sadržaja (ribnjaci, rekreativni centri, sportski sadržaji-jezera za veslačke sportove, itd.).

Realno sagledavajući geomorfološku problematiku, treba istaći da se u svijetu ne pribjegava da se tehničkom rekultivacijom nadoknadi deficit izvađenih masa, jer za to nema ekonomskog opravdanja.

Utjecaji na površinske i podzemne vode se direktno mogu umanjiti preduzimanjem sljedećih mjera: smanjenjem potrošenje racionalnijim korišćenjem vode, sprječavanjem zagađenja recikliranjem vode u radnoj figuri kopa, primjenom tehničkih mjera zaštite podzemnih i površinskih voda.

Odlagalište se poslije radne figure površinskog kopa najviše zapaža, jer direktno utiče na vizuelni izgled okoline. Kod brdskog reljefa, pored vizuelnog efekta, odlagalište može, eventualno, ugroziti život biljaka i hidrografiju. Smanjenju odlagališta, a time i njegovog negativnog uticaja, doprinosi veoma važan program proizvodnje kamenih proizvoda „bez ostataka“, koji podrazumijeva maksimalno iskorišćenje stjenskog materijala u raznim oblastima građevinarstva.

Upotrebom vlažne tehnologije u eksploataciji arhitektonsko-građevinskog kamena, voda upija i nosi sa sobom ne samo prašinu sa stijena već i druge ostatke: dijamantsku prašinu, metalne elemente sa spojeva alata, gvozdene i čelične opiljke i ulja i maziva. Zamuljena voda koja potiče

od rezanja istaloži se u taložniku. Istaloženi materijal se sakuplja u specijalne vreće i odlaže na deponiju.

Ublažavanje problema sa prašinom može se ostvariti korišćenjem vode tokom bušenja.

Akustičko djelovanje mašina (sjekačica sa dijamantskim perlama, remena sjekačica, lančane sjekačice) je takvo da se njihov rad ne čuje. Ograničavaju buku za vrijeme rada samo na na najužem prostoru u radijusu radilišta od nekoliko desetina metara. Ekspanzione smješe zavise od bušenja (izvor buke). Beznačajno je kao akustično djelovanje u odnosu na tehnologiju miniranja.

Problemi okoline povezani su sa curenjem ulja, maziva i goriva u radni prostor površinskog kopa mogu se pojaviti ukoliko se se njima nepažljivo rukuje.

Zakonska regulativa koja uređuje ovu djelatnost je sljedeća:

- Zakon o procjeni uticaja zahvata na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 80/05 i „Sl. list CG“, br. 40/10, 73/10, 40/11 i 27/13);
- Zakon o zaštiti prirode („Sl. list CG“, br. 51/08, 21/09 i 40/11);
- Uredba o projektima za koje se vrši procjena uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 20/07);
- Uredba o visini naknada, načinu obračuna i plaćanja naknada zbog zagađenja životne sredine („Sl. list RCG“, br. 26/97, 9/00 i 52/00 i „Sl. list CG“, br. 33/08, 05/09, 64/09, 40/11 i 49/11);
- Pravilnik o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG“, br. 14/07) i
- Pravilnik o sadržaju Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list CG“, br. 14/07).

6 Rekultivacija istražno-eksploatacionog prostora "Tospude"- Cuce

Negativni uticaji budućih rudarskih aktivnosti na površinskom kopu "Tospude"-Cuce sa kvalitativnom procjenom mogućih nepovoljnih uticaja na radnu i životnu sredinu, obrađeni su u poglavlju IV Mjere za zaštitu životne sredine.

U ovom poglavlju se obrađuje faza rekultivacije istražno-eksploatacionog prostora.

Kao rezultat izvođenja rudarskih radova na istražno-eksploatacionom prostoru će biti drastična promjena izgleda terena. Novi zakonski uslovi za eksploataciju zahtijevaju da se izvrši rekultivacija prostora koji će biti degradiran obavljanjem koncesione djelatnosti, a sve to u cilju poboljšanja ekoloških uslova na samom lokalitetu i neposrednoj okolini.

Ako bi se degradirane površine ostavile, nakon izvođenja radova na eksploataciji, u istom stanju, mogu se očekivati neki od sljedećih negativnih uticaja:

- produžavanje nepovoljnog uticaja pejzažnog izgleda terena,
- pogoršavanje stanja degradiranih površina zbog pojave erozije, klizišta i sl.,
- produžavanje negativnih uticaja na vazduh i okolno zemljište (podizanje prašine izazvane vjetrom, odnošenje materijala površinskim – atmosferskim vodama).

Osnovni cilj rekultivacije je da se prostoru, na kojem će biti vršena eksploatacija, da prirodna vrijednost slična ili bolja od prvobitne, što je, prema procijenjenim sadašnjim uslovima na ovom lokalitetu, sasvim moguće.

Treba istaći, prije svega, da na površinskim kopovima, u mnogim industrijalizovanim zemljama, obnavljanje okoline nije više stvar izbora rudnika. Zakoni u vezi s tim su postali mnogo strožiji, a provjere češće, tako da je za kompanije, koje se bave eksploatacijom, obavezno da rekultiviraju prostor na kome je završena eksploatacija mineralne sirovine. Svakako, i Crna Gora ima zakonske propise usaglašene sa standardima Evropske unije koji tretiraju rudarsku djelatnost, a u sklopu toga i obaveze Koncesionara za pridržavanje mjera zaštite životne i radne sredine i rekultivacije degradiranog prostora (Zakon o koncesijama, Zakon o rudarstvu i propisi iz oblasti zaštite životne sredine).

Dakle, problem rekultivacije više nije problem kao ranije, jer je svima normalno da u jednom procesu narušavanja geoeколоškog ambijenta, postoji faza "obnove" prostora u kojem je egzistirao rudnik.

Zbog velike važnosti ove faze rada, zakonskim propisima utvrđena je obaveza izrade projektnih rješenja rekultivacije, izradom Glavnog rudarskog projekta (Pravilnik o sadržaju rudarskih projekata) ili izradom posebnog tehničkog projekta rekultivacije koji je sastavni dio Glavnog rudarskog projekta.

Projektima se daju rješenja rudarsko-tehničke i biološke rekultivacije površina degradiranih izvođenjem rudarskih radova, uz uvažavanje uslova koji su utvrđeni Elaboratom o procjeni uticaja na životnu sredinu, vodnih uslova i sl.

Projekat se mora realizovati u fazama, odnosno radovi na rekultivaciji izvoditi sukcesivno, paralelno sa razvojem kopa. To znači da je sa radovima na rekultivaciji potrebno početi odmah po završetku svake etaže.

6.1. Zaključak

U skladu sa članom 71 Zakona o rudarstvu Koncesionar je dužan da u toku i po završetku radova na eksploataciji predmetne mineralne sirovine, a najkasnije u roku od jedne godine od dana završetka radova, privede zemljište na eksploatacionom polju namjeni prema Projektu rekultivacije zemljišta, odnosno, da preduzme mjere zaštite životne sredine sadržane u Elaboratu o procjeni uticaja na životnu sredinu na koji je od strane organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine data saglasnost i mjere zaštite voda u skladu sa zakonom.

O naprijed navedenim mjerama izvještavaju se nadležno ministarstvo za rudarstvo i ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede, vodoprivrede, zaštite životne sredine i nadležni organ lokalne uprave.

Za sanaciju i rekultivaciju, saglasno odredbi člana 73 Zakona o rudarstvu, Koncesionar je dužan da od svake jedinice proizvoda mineralne sirovine mjesečno izdvaja sredstva za djelimičnu ili potpunu sanaciju zemljišta, a prema odobrenim projektima sanacije i rekultivacije.

Visina sredstava za sanaciju i rekultivaciju prostora na kojem se izvode rudarski radovi, način obračunavanja, plaćanja i korišćenja sredstava bliže je uređen Uredbom o visini sredstava za sanaciju i rekultivaciju prostora na kojem se izvodi rudarski radovi, načinu obračunavanja, plaćanja i korišćenja tih sredstava ("Sl. list CG", br. 51/11).

7 Unaprjeđenje energetske efikasnosti

Radi efikasnog korišćenja energije, u skladu sa odredbama Zakona o energetskej efikasnosti ("Sl. list CG", br. 29/10), Koncesionar je dužan da preduzima mjere za poboljšanje energetske efikasnosti.

Koncesonar je dužan da kroz izradu tehničke i projektne dokumentacije predvidi sprovođenje mjera za poboljšanje energetske efikasnosti, odnosno, ostvarivanje uštede energije i njeno racionalno korišćenje primjenom provjerenih savremenih tehnologija, čije je korišćenje ekonomski opravdano.

Sprovođenje mjera energetske efikasnosti utiče na kvalitet radne i životne sredine.

8 Uslovi koje je dužan da ispunjava koncesionar u pogledu tehničke opremljenosti, finansijske sposobnosti i ostale reference i dokaze o ispunjavanju tih uslova

Obaveze Koncesionara u pogledu ispunjavanja uslova definisanih u ovom poglavlju su sljedeće:

- Da, u skladu sa članom 51 stav 2 Zakona o koncesijama, u roku od 60 dana od dana zaključenja Ugovora o koncesiji, osnuje i registruje privredno društvo ili drugo pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori, koje će obavljati koncesionu djelatnost ili da proširi registraciju za vršenje koncesione djelatnosti.
- Da obezbijedi svu potrebnu geološku i rudarsku dokumentaciju, odobrenja i saglasnosti potrebnih za zakonito izvođenje radova (obrađeno u poglavlju 11).
- Da obezbijedi opremu i mehanizaciju saglasno verifikovanoj rudarskoj i tehničkoj dokumentaciji. Oprema i mehanizacija treba da ispunjava uslove propisane pravilnicima o tehničkim normativima za izvođenje planirane vrste radova na predmetnom lokalitetu.
- Da obezbijedi radnu snagu saglasno ovom Koncesionom aktu i rudarskoj i tehničkoj dokumentaciji. Zaposleni moraju da ispunjavaju uslove (u pogledu stepena stručne spreme, radnog iskustva, obučenosti i ovlašćenja za vršenje tih poslova) u skladu sa Zakonom o rudarstvu („Sl.list CG“, br. 65/08, 74/10).
- Da izvršava finansijski dio u pogledu obaveza utvrđenih Ugovorom o koncesiji, u smislu plaćanja koncesione naknade, dostavljanja obnovljive godišnje bankarske garancije, izdvajanja sredstava za rekultivaciju. Koncesionar mora da ostvaruje takve poslovne rezultate koji će mu omogućiti redovno poslovanje (redovno izmirivanje poreskih i drugih obaveza), a time i ispunjavanje ugovornih obaveza.

9 Minimalni početni iznos koncesione naknade

Koncesionim aktom se utvrđuje minimalni - početni iznos koncesione naknade.

Minimalna koncesiona naknada se utvrđuje na osnovu Uredbe o kriterijumima i načinu obračuna iznosa minimalne koncesione naknade za ustupanje prava na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina („Sl. list CG“, br. 37/11).

Navedenom Uredbom je utvrđeno da se minimalna koncesiona naknada određuje za eksploataciju mineralnih sirovina, tj. za period eksploatacije, a ne i za period koji je predviđen za detaljna geološka istraživanja.

9.1. Minimalni početni iznos koncesione naknade za eksploataciju

Minimalna koncesiona naknada za eksploataciju (čl. 3 Uredbe) određuje se na osnovu sljedećih kriterijuma:

- rezervi mineralne sirovine koja je predmet koncesije;
- pripadnosti grupi ležišta;
- kvaliteta mineralne sirovine i
- tržišne cijene mineralne sirovine.

9.1.1. Rezerve mineralne sirovine

Prognozne rezerve arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena na lokalitetu „Tospude“-Cuće iznose 6.000.000 m³ č.s.m.

Prema minimalnom godišnjem kapacitetu proizvodnje od oko 3.300 m³ č.s.m., odnosno, (uz iskoršćenje od 15 % č.s.m.), od 500 m³ tombolona i komercijalnog bloka u odnosu 44:56, **za period od 28 godina, otkopalo bi se od oko 93.000 m³ č.s.m, odnosno, proizvelo bi se 14.000 m³ tombolona i komercijalnog bloka kao tržišnog proizvoda.**

9.1.2. Pripadnost grupi ležišta

Ležište arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“-Cuće, prema navedenoj Uredbi, a na osnovu postojećih karakteristika i očekivanih uslova za eksploataciju, svrstano je u treću grupu geogenih ležišta (G₃).

Po tom osnovu procentni iznos za obračun minimalne - početne koncesione naknade (čl. 15 Uredbe) iznosi **7%** od tržišne vrijednosti rezervi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena, za koncesioni period za eksploataciju od 28 godina.

9.1.3. Kvalitet mineralne sirovine

O kvalitativnim karakteristikama predmetne mineralne sirovine može se govoriti jedino na osnovu analogije sa sličnim ležištima, koja su nastala u sličnim geološkim uslovima i koja imaju veći stepen istraženosti (izvršena detaljna geološka istraživanja). Na osnovu analize postojećih podataka može se pretpostaviti da će sirovina sa ovog lokaliteta ispuniti uslove za primjenu kao arhitektonsko-građevinski (ukrasni) kamen.

Napomena: ovaj podatak se koristi za korekciju promjenjivog dijela naknade.

9.1.4. Tržišna vrijednost rezervi

Tržišna vrijednost rezervi (čl. 16 Uredbe) utvrđena je u iznosu od **335,00 €/m³ č.s.m.** na osnovu podataka Zavoda za statistiku za 2013. godinu.

Na osnovu usvojenih parametara, tržišna vrijednost rezervi arhitektonsko-građevinskog (ukranog) kamena prema minimalnom godišnjem kapacitetu za 28 godina je: **VP= 14.000 m³ x 335,00 €/m³ = 4.690.000,00 € ili 167.500,00 €/godišnje.**

9.2. Obračun minimalne koncesione naknade

Minimalna koncesiona naknada za eksploataciju (čl. 18 Uredbe) obračunava se po obrascu:

$$\text{MDN} = \text{VP} \times \text{G}$$

gdje su

VP- vrijednost proizvodnje = 4.690.000,00 € (za 28 godina)

VP-vrijednost godišnje proizvodnje = 167.500,00 €

G- minimalni procentni iznos (7%)

$$\text{MDN} = 4.690.000,00 \times 0,07 = 328.300,00 \text{ € (ukupno za 28 godina)}$$

$$\text{MDN} = 167.500,00 \times 0,07 = 11.725,00 \text{ €/godišnje.}$$

Koncesiona naknada (čl. 19 Uredbe) za eksploataciju sastoji se iz stalnog (SDN) (nepromjenjivog) i promjenjivog (PDN) dijela naknade.

Obračunata minimalna koncesiona naknada predstavlja minimalni iznos stalnog (nepromjenjivog) dijela koncesione naknade:

-Za period od 28 godina SDN = 328.300,00 €

- SDN (godišnje) = 11.725,00 €.

Stalni dio koncesione naknade koji se utvrđuje Ugovorom o koncesiji, može, u zavisnosti od ponuda biti veći, a ne manji od obračunatog minimalnog iznosa.

Zainteresovani ponuđači treba svojim ponudama, a u zavisnosti od sopstvene ekonomsko-finansijske analize, da ponude godišnji obim proizvodnje i procentualni iznos za obračun koncesione naknade, koji ne mogu biti manji od elemenata na osnovu kojih je obračunat minimalni iznos naknade. Ovo predstavlja jedan od osnovnih kriterijuma za vrednovanje ponuda.

Ugovoreni godišnji iznos SDN koncesionar plaća tokom koncesionog perioda u jednakim polugodišnjim ratama do kraja juna, odnosno decembra tekuće godine. SDN plaća se po osnovu ugovora o koncesiji bez donošenja posebnog rješenja.

Promjenjivi dio naknade (PDN)

Promjenjivi dio naknade obračunava se godišnje po obrascu:

$PDN = VP \times G + (-) (VP \times G \times K) > SDN$ (godišnjeg iznosa)

Gdje su:

VP- godišnja vrijednost proizvodnje obračunata na osnovu ostvarene godišnje proizvodnje mineralne sirovine i prosječne godišnje prodajne cijene proizvoda

G- ugovoreni procentualni iznos za pripadnost grupi ležišta (ne manji od 7%)

K- vrijednost korektivnih faktora

Vrijednost korektivnih faktora:

- po osnovu kvaliteta mineralne sirovine (obračunati iznos se uvećava za 1%)
- po osnovu ostvarene proizvodnje, obračunati iznos se uvećava od 0 do 3% (čl. 21 Uredbe).
-

Promjenjivi dio naknade, obračunava se na kraju svake godine, a plaća se u iznosu za koji je veći od godišnjeg stalnog dijela naknade. Uplata se vrši jedanput godišnje na osnovu Rješenja nadležnog ministarstva.

Obračun PDN se vrši na osnovu dokumentacije:

- godišnjeg tehničkog izvještaja;
- izvještaja o radu i ostvarenom prihodu po osnovu ostvarene proizvodnje mineralne sirovine i
- dokaza o količinama i prosječno ostvarenim prodajnim cijenama jedinice proizvoda na domaćem i stranom tržištu.

Dokumentaciju za obračun PDN podnosi koncesionar najkasnije do kraja marta tekuće, za prethodnu godinu.

10 Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude

Kriterijumi na osnovu kojih se vrši vrednovanje ponuda su sljedeći:

R.B.	KRITERIJUMI	Broj bodova
1	Ponuđeni procentualni iznos za obračun koncesione naknade	0 - 30
2	Ponuđeni ukupni obim proizvodnje	0 - 30
3	Rok trajanje koncesije	0 - 5
4	Reference ponuđača (tehnička opremljenost-tehnološka opremljenost)	0 - 5
5	Finansijski aspekt-prosječni bruto prihod u posljednje tri godine	0 - 5
6	Finansijski aspekt-prosječni neto prihod u posljednje tri godine	0 - 5
7	Dosadašnje iskustvo u vršenju koncesione djelatnosti	0 - 5
8	Kvalitet poslovnog plana	0 - 10
9	Efekti na zapošljavanje i ekonomski razvoj	0 - 5

10.1. Ponuđeni procentualni iznos za obračun koncesione naknade

Tačkom 9.1.2. Koncesionog akta – Pripadnost grupi ležišta, je definisano da se ležište arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“ - Cuce, na osnovu postojećih karakteristika i očekivanih uslova za eksploataciju, svrstava u treću grupu geogenih ležišta (G₃).

Po tom osnovu, shodno Uredbi o kriterijumima i načinu obračuna iznosa minimalne koncesione naknade za ustupanje prava na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina („Sl. list CG“, br. 37/11), procentni iznos za obračun minimalne - početne koncesione naknade (čl. 15 Uredbe) iznosi **7%** od tržišne vrijednosti bilansnih ili eksploatacionih rezervi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena, odnosno, ukupnog tržišnog proizvoda, za koncesioni period za eksploataciju od 28 godina.

Ponuđači mogu ponuditi procentni iznos tržišne vrijednosti bilansnih ili eksploatacionih rezervi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena koje je veći od 7%.

Ovaj kriterijum se izračunava na sljedeći način:

Kriterijum: $P \% / MP\% \times 30$,

gdje:

P% - označava % ponuđača

MP % - označava maskimalno ponuđeni % na tenderu

30 – broj bodova za ovaj kriterijum

10.2. Ponuđeni ukupni obim rudarske proizvodnje

Tačkom 9.1.1 Koncesionog akta - Rezerve mineralne sirovine, je definisano da prognozne rezerve arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena na lokalitetu „Tospude“ - Cuce iznose 6.000.000 m³ č.s.m, što omogućava ukupnu proizvodnju od **93.000 m³ č.s.m.**, za period eksploatacije od 28 godina.

Ponuđači mogu ponuditi obim ukupne proizvodnje koji je veći od od **93.000 m³ č.s.m.**

Ovaj kriterijum se izračunava na sljedeći način:

Kriterijum: PUP/MPUK x 30,

gdje:

PUP - označava ponuđenu ukupnu proizvodnju

MPUK - označava maskimalno ponuđenu ukupnu proizvodnju ponuđenu na tenderu

30 – broj bodova za ovaj kriterijum

10.3. Rok na koji se traži koncesija

Poglavljem 3 Koncesionog akta – Rok trajanja koncesije je definisano, s obzirom na potencijalne rezerve, da se koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena “Tospude” - Cuce daje na maksimalni period od 30 godine, od čega:

- jedna godina za detaljna geološka istraživanja,
- jedna godina za izradu rudarske i tehničke dokumentacije i pripremne radova i
- 28 godina za eksploataciju mineralne sirovine.

Investitor ne može ponuditi rok eksploatacije koji je duži od roka utvrđenog Koncesionim aktom, odnosno, koji ne prelazi zakonom definisan rok trajanja koncesije od 30 godina.

Rok trajanja faze detaljnih geoloških istraživanja i izrade rudarske i tehničke dokumentacije se ne može mijenjati.

Ovaj kriterijum se izračunava na sljedeći način:

Kriterijum: PR / MPR x 5,

gdje:

PR- označava ponuđeni rok

MPR – označava maskimalno ponuđeni rok trajanja koncesije na tenderu

5- označava broj bodova za ovaj kriterijum

10.4. Reference ponuđača (tehnički aspekt - tehnička opremljenost)

Ponuđač je dužan da u skladu sa parametrima iz Koncesionog akta dokaže svoju tehničko – tehnološku opremljenost za vršenje koncesione djelatnosti detaljnih geoloških istraživanja i eksploatacije arhitektnonsko- građevinskog kamena.

Maksimalni broj bodova po ovom kriterijumu će se dati ponuđači koji najbolje dokumentuje i dokaže tehničko – tehnološku opremljenost za vršenje koncesione djelatnosti.

Ovaj kriterijum se izračunava na sljedeći način:

Kriterijum: $PBP / MBP \times 5$

gdje:

PBP – označava ponuđeni prosječni bruto prihod za posljednje tri godine

MBP – označava maksimalni prosječni bruto prihod za posljednje tri godine ponuđen na tenderu

5 – broj bodova po ovom kriterijumu

10.6. Finansijski aspekt - Prosječni neto prihod ponuđača u posljednje tri godine

Ovaj kriterijum se izračunava na sljedeći način:

Kriterijum: $PNP / MNP \times 5$,

gdje:

PNP – označava ponuđeni prosječni bruto prihod za posljednje tri godine

MNP – označava maksimalni prosječni bruto prihod za posljednje tri godine ponuđen na tenderu

5 – označava broj bodova po ovom kriterijumu

10.7. Dosadašnje iskustvo u vršenju koncesione djelatnosti

Ponuđač treba da dokaže i opiše svoje dosadašnje iskustvo u vršenju koncesione djelatnosti detaljnih geoloških istraživanja i eksploatacije čvrstih mineralnih sirovina, izvršavanje ugovornih obaveza, stepen realizacije koncesije i plasman proizvoda na tržište.

10.8. Kvalitet poslovnog plana

Ponuđač treba da opiše poslovni plan za realizaciju koncesije. Za očekivani neto profit od 20 % od ukupnog prihoda ponuđaču pripada polovina broja bodova utvrđenih u prethodnoj tabeli.

10.9. Efekti na zapošljavanje i ekonomski razvoj

Ponuđač treba da opiše način na koji će dodjela Ugovora o koncesiji uticati na zapošljavanje i ekonomski razvoj

11 Spisak potrebne tehničke dokumentacije sa uslovima za njenu izradu, odobrenja, saglasnosti i mišljenja za obavljanje koncesione djelatnosti

11.1. Faza detaljnih geoloških istraživanja

U skladu sa odredbama Zakona o geološkim istraživanjima ("Sl. list RCG", br. 28/93, 27/94, 42/94 i 26/07 i „Sl. list CG“, br. 28/11) za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja potrebna je izrada **Projekta detaljnih geoloških istraživanja** ležišta arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“-Cuce, čiju reviziju vrši investitor, u skladu sa zakonom.

Izvođenje istražnih radova prema revidovanom Projektu detaljnih geoloških istraživanja **odobrava** nadležno ministarstvo za rudarstvo i geološka istraživanja, u skladu sa odredbama Zakona o geološkim istraživanjima.

Ako se Projektom detaljnih geoloških istraživanja predvidi izvođenje rudarskih istražnih radova (potkopi, uskopi, niskopi i okna), kao i probna eksploatacija mineralne sirovine, za izvođenje istih je potrebno pribaviti **mišljenje** nadležnog organa za zaštitu životne sredine.

Ukoliko bi, Projektom predviđeni istražni radovi izazvali promjene u prostoru, pribavljaju se od nadležnog organa **urbanističko-tehnički uslovi**.

Uz zahtjev za dobijanje odobrenja za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja dostavlja se dokaz o riješenim imovinsko-pravnim odnosima. Ukoliko je zemljište na kojem se nalazi ležište mineralne sirovine u državnom vlasništvu, u skladu sa odredbama Zakona o koncesijama ("Sl. list CG", br. 08/09), nadležni organ za poslove katastra nepokretnosti vrši zabilježbu prava korišćenja istog za period trajanja koncesije.

U procesu geoloških istražnih radova vrši se laboratorijsko ispitivanje uzoraka arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena za određivanje njegovih fizičko-mehaničkih svojstava, mineraloško-petrografskog i hemijskog sastava.

Navedena ispitivanja se vrše za potrebe izrade Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi mineralne sirovine i za potrebe rudarskog projektovanja.

Nakon sprovedenih terenskih radova, laboratorijskih i tehnoloških ispitivanja mineralne sirovine, pristupa se izradi **Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi** arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena u ležištu „Tospude“-Cuce, **čiju ovjeru vrši ministarstvo nadležno za poslove rudarstva i geoloških istraživanja**.

11.2. Faza eksploatacije mineralne sirovine

Poslije završenih detaljnih geoloških istraživanja, u skladu sa odredbama Zakona o rudarstvu („Sl. list CG“, br. 65/08, 74/10 i 40/11), pristupa se pribavljanju odobrenja za eksploataciju mineralne sirovine na eksploatacionom polju.

11.2.1. Odobrenje za eksploataciju mineralne sirovine na eksploatacionom polju

Za dobijanje navedenog odobrenja, pored određenih propisanih akata, izrađuje se:

- ❖ **Geodetska situaciona karta** sa ucrtanim granicama eksploatacionog polja, javnim saobraćajnicama, rudarskim radovima i drugim objektima koji se nalaze na eksploatacionom polju, opisom granica, nazivom eksploatacionog polja i naznačenjem opštine na čijoj se teritoriji nalazi.
- ❖ **Studija izvodljivosti eksploatacije ležišta mineralne sirovine** (ukoliko koncesionar posjeduje revidovani rudarski projekat za izvođenje radova uz prateću dokumentaciju propisanu za izdavanje odobrenja za izvođenje radova, eksploatacija mineralne sirovine i izvođenje radova po projektu može se odobriti istim odobrenjem).

Za dobijanje odobrenja za eksploataciju na eksploatacionom polju potrebno je **mišljenje** nadležnog državnog organa za zaštitu životne sredine na Studiju izvodljivosti eksploatacije, zatim, **akt državnog organa nadležnog za poslove urbanizma** u pogledu usaglašenosti planirane eksploatacije mineralne sirovine sa odgovarajućim prostornim, odnosno, urbanističkim planovima.

Za dobijanje odobrenja potrebno je da investitor posjeduje i Licencu za izvođenje rudarskih radova na predmetnom lokalitetu.

11.2.2. Odobrenje za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu

Nakon dobijanja odobrenja za eksploataciju mineralne sirovine na eksploatacionom polju, pristupa se izradi rudarske tehničke dokumentacije – Glavnog rudarskog projekta eksploatacije.

Glavni rudarski projekat izrađuje se za izgradnju novih rudarskih objekata, što je u ovom slučaju i ležište „Tospude“-Cuce, sistema otvaranja i pripreme rudarskih objekata radi eksploatacije mineralne sirovine. Rudarski projekat podliježe tehničkoj kontroli (reviziji), koju vrši nadležni organ preko stručne komisije ili pravnog lica koje ima licencu za izradu rudarskih projekata.

Odobrenje za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu izdaje nadležni državni organ za rudarstvo i geološka istraživanja.

Za izdavanje odobrenja za izvođenje radova po revidovanom Glavnom rudarskom projektu, pored istog, izrađuje se **Elaborat procjene uticaja na životnu sredinu** na koji saglasnost daje organ državne uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine (prije izrade ovog Elaborata,

koncesionar se obraća zahtjevom navedenom državnom organu za donošenje odluke da li je potrebno vršiti procjenu uticaja). Odluka i saglasnost se izdaju u skladu sa posebnim propisom.

Za izdavanje predmetnog odobrenja, između ostalog, **potreban je akt urbanističko-tehnički uslovi** koji izdaje nadležni državni organ za poslove urbanizma, zatim, **dokaz o pravu svojine ili korišćenja zemljišta, vodoprivredna saglasnost na Rudarski projekat kada eksploatacija mineralne sirovine utiče na režim voda i saobraćajna saglasnost za pristup javnim putevima.**

Za izgradnju rudarskih objekata i postrojenja dostavlja se i dokumentacija (saglasnosti) u skladu sa propisima o građenju u zavisnosti od vrste objekta i utvrdjenih uslova za izradu tehničke dokumentacije, a **naročito sljedeće saglasnosti: elektro-energetska, zaštite na radu, sanitarna, protivpožarna, vodovodna, za priključenje na telekomunikacionu mrežu.**

11.2.3. Odobrenje za upotrebu rudarskih objekata

Izgrađeni rudarski objekti ili djelovi rudarskih objekata koji se mogu samostalno koristiti, prije početka korišćenja, **podliježu tehničkom pregledu**, koji obuhvata pregled: rudarskih i građevinskih radova, električnih postrojenja, uređaja i instalacija i rudarske opreme i postrojenja.

Tehničkim pregledom utvrđuje se usklađenost izvedenih radova sa tehničkom dokumentacijom na osnovu koje je izdato odobrenje za izvođenje radova, tehničkim propisima čija je primjena obavezna pri izgradnji rudarskih objekata i mjerama i normativima zaštite na radu i zaštite životne sredine.

Troškove tehničkog pregleda snosi investitor.

Tehnički pregled i odobrenje za upotrebu rudarskih objekata ili dijela objekta vrši nadležni organ preko stručne komisije ili pravnog lica u skladu sa propisima o izgradnji objekata.

Ako je za izdavanje odobrenja za upotrebu rudarskih objekata posebnim zakonom propisana obaveza prethodnog pribavljanja saglasnosti ili **dozvole drugih organa ili organizacija, uz zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi se i saglasnost, odnosno, dozvola.**

11.3. Hronologija izrade tehničke dokumentacije i pribavljanja odobrenja i saglasnosti za izvođenje rudarskih radova

- Korak 1** Izrada Projekta detaljnih geoloških istraživanja pojave arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena "Tospude" – Cuce, revizija Projekta i dobijanje odobrenja za izvođenje radova po revidovanom Projektu. (obaveza investitora - Koncesionara);
- Korak 2** Izvođenje radova u skladu sa revidovanim Projektom i odobrenjem za izvođenje radova;
- Korak 3** Izrada Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena na ležištu „Tospude“ - Cuce (obaveza investitora - Koncesionara);
- Korak 4** Revizija Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena na ležištu „Tospude“ – Cuce od strane Ministarstva ekonomije;
- Korak 5** Izdavanje Licence za izvođenje rudarskih radova;
- Korak 6** Izrada Glavnog rudarskog projekta i njegova revizija od strane Ministarstva ekonomije;
- Korak 7** Dobijanje odobrenja za eksploataciju mineralne sirovine na eksploatacionom polju;
- Korak 8** Dobijanje odobrenja za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu;
- Korak 9** Tehnički prijem rudarskih objekata.

12 Osnovni elementi tenderske dokumentacije (javni oglas, dokumentacija vezana za ponudu)

Tendersku dokumentaciju čine sljedeća dokumenta:

- Koncesioni akt;
- Dokumentacija vezana uz ponudu;
- Javni oglas;
- Uputstvo za podnošenje ponuda i
- Nacrt ugovora o koncesiji.

12.1. Dokumentacija koja se prilaže uz ponudu

Shodno članu 23 Zakona o koncesijama nepodobni da učestvuju na javnom nadmetanju za davanje koncesije su:

- privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici nad kojima je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, osim postupka reorganizacije u skladu sa zakonom kojim je uređena insolventnost privrednih društava;
- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja su pravosnažnom presudom osuđena za krivično djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti;
- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja imaju neizmirene poreske obaveze i obaveze po osnovu kazni izrečenih u krivičnom ili prekršajnom postupku, u periodu od najmanje tri godine prije objavljivanja javnog oglasa.

S tim u vezi, u cilju dokazivanja da je ponuđač podoban da učestvuje u postupku javog nadmetanja, neophodno je dostaviti sljedeću dokumentaciju:

- izvod iz sudskog ili drugog odgovarajućeg registra države u kojoj ponuđač ima sjedište;
- dokaz da nad ponuđačem nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije;
- dokaz da ponuđač nije pravosnažno osuđen za krivično djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti;
- dokaz da se protiv ponuđača ne vodi krivični postupak za djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti;
- dokaz da ponuđač nema neizmirene poreske obaveze i obaveze po osnovu kazni izrečenih u krivičnom ili prekršajnom postupku, u periodu od najmanje tri godine prije objavljivanja javnog oglasa;

Dokumentacija izdata od nadležnih organa ne može biti starija od 90 dana od dana objavljivanja oglasa.

Pored navedenog, ponuđač je dužan dostaviti i:

Koncesioni akt o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog kamena "Tospude"-Cuće

- Bankarsku garanciju ponude u skladu sa Uputstvom za podnošenje ponuda i
- Popunjeni Obrazac iz Uputstva za podnošenje ponuda.

U slučaju da ponuđač nastupa kao konzorcijum kompanija, onda je za svakog člana konzorcijuma neophodno dostaviti dokaze kojima se potvrđuje da je član podoban da učestvuje u postupku javnog nadmetanja, kao i ugovor o konzorcijumu, koji izričito predviđa:

- da će svi članovi konzorcijuma biti solidarno odgovorni za izvršenje Ugovora u skladu sa njegovim uslovima;
- procenat učešća u konzorcijumu;
- obaveze svakog člana konzorcijuma i
- ovlašćenje jednog člana koji će istupati u ime konzorcijuma.

Vlasnička struktura u koncesionom društvu mora odgovarati procentu učešća članova u konzorcijumu utvđenom prilikom podnošenja ponude i ista se ne može mijenjati bez saglasnosti koncedenta.

12.2. Javni oglas

Javni oglas, u skladu sa članom 21 Zakona o koncesijama, objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore", najmanje u jednom dnevnom štampanom mediju koji se distribuira na teritoriji cijele Crne Gore i na Internet stranici nadležnog organa, odnosno, u ovom slučaju Ministarstva ekonomije.

Javni oglas za dodjelu predmetne koncesije sadrži sljedeće:

- opis predmeta koncesije, granice istražno-eksploatacionog prostora;
- osnovne elemente Koncesionog akta;
- adresu i rok za dostavljanje ponude na Javni oglas (rok se određuje prema periodu za pripremu ponude i teče od dana objavljivanja javnog oglasa u „Službenom listu Crne Gore“ i ne može biti kraći od 30 dana);
- kriterijume za učešće na Javnom oglasu i mogućnost podnošenja zajedničke ponude;
- pravila prema kojima se Javni oglas sprovodi;
- način dostavljanja ponude;
- moguće vrijeme posjete lokacije na kojoj će se vršiti koncesiona djelatnost;
- datum, vrijeme i mjesto otvaranja prispjelih ponuda na Javni oglas;
- rok u kome se ponuda na Javni oglas može povući;
- određivanje vrste ponude (tehničke i finansijske ili samo finansijske ponude);
- podatke o visini i obliku depozita i garancije i perioda za koji se traže;
- uslove, rok i način vraćanja depozita i garancije;

- ime lica zaduženog za davanje relevantnih informacija u postupku Javnog oglasa;
- mjesto na kojem se može i vrijeme u kojem se može preuzeti Koncesioni akt i Tenderska dokumentacija, kao i cijena Tenderske dokumentacije u visini troškova njene izrade.

Javni oglas, nakon objavljivanja, nadležni organ može izmijeniti, osim elemenata utvrđenih Koncesionim aktom. Izmjena Javnog oglasa se objavljuje na način na koji je objavljen osnovni tekst Javnog oglasa, s tim što se rok za dostavljanje ponuda produžava za vrijeme koje je proteklo od dana objavljivanja Javnog oglasa.

12.3. Ugovor o koncesiji

Sastavni dio Tenederske dokumentacije je i Nacrt ugovora o koncesiji, koji je dat kao Prilog 1 Koncesionog akta.

12.4. Uputstvo za podnošenje ponuda

Sastavni dio Tenederske dokumentacije je i Uputstvo za podnošenje ponuda, koji je dato kao Prilog 2 Koncesionog akta.

13 Spisak propisa koji se primjenjuje u postupku davanja koncesije i u vršenju koncesione djelatnosti

Propisi koji se primjenjuju u postupku davanja koncesije i vršenja koncesione djelatnosti:

- Zakon o koncesijama ("Sl. list CG", br. 08/09);
- Uredba o bližem načinu sprovođenja postupka javnog nadmetanja u otvorenom i dvostepenom postupku davanja koncesije ("Sl. list CG", br. 08/09);
- Zakon o rudarstvu („Sl. list CG“, br. 65/08, 74/10 i 40/11);
- Zakon o geološkim istraživanjima ("Sl. list RCG", br. 28/93, 27/94, 42/94 i 26/07 i „Sl. list CG“, br. 28/11);
- Zakon o zaštiti na radu ("Sl. list RCG", br. 79/04 i „Sl. list CG“, br. 26/10 i 40/11)
- Zakon o procjeni uticaja na životnu sredinu („Sl. list RCG“, br. 80/05 i „Sl. list CG“, br. 40/10, 73/10, 40/11 i 27/13);
- Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata ("Sl. list CG", br. 51/08, 40/10, 34/11, 40/11, 47/11, 35/13 i 39/13);
- Zakon o državnoj imovini ("Sl. list CG", br. 21/09 i 40/11);
- Uredba o kriterijumima i načinu obračuna iznosa minimalne koncesione naknade za ustupanje prava na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina („Sl. list CG“, br. 37/11);
- Uredba o visini sredstava za sanaciju i rekultivaciju prostora na kojem se izvode rudarski radovi, način obračunavanja, plaćanja i korišćenja tih sredstava („Sl. list CG“, br. 51/11);
- Pravilnik o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi čvrstih mineralnih sirovina i vođenju evidencije o njima („Sl. list SFRJ“, br. 53/79);
- Pravilnik o rudarskim mjerenjima („Sl. list RCG“, br. 26/94);
- Pravilnik o izradi projekata geoloških istraživanja („Sl. list SRCG“, br. 09/85 i 16/85);
- Pravilnik o sadržini rudarskih projekata („Sl. list CG“, br. 74/09);
- Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju ležišta mineralnih sirovina („Sl. list SFRJ“, br. 62/87);
- Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena, tehničko-građevinskog kamena, šljunka i pijeska i preradu arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena („Sl. list SFRJ“, br. 11/86);
- Uputstvo o izradi godišnjeg tehničkog izvještaja i godišnjeg finansijskog izvještaja o poslovanju koncesionara koji imaju pravo na eksploataciju mineralnih sirovina („Sl. list RCG“, br. 10/95) i
- ostali propisi.

PRILOZI

- 1.** Položaj istražno-eksploatacionog prostora arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“ - Cuce, 1:25 000;
- 2.** Izvještaj Komisije za ocjenu inicijative za pokretanje postupka davanja koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog kamena na lokalitetu „Tospude“ - Cuce, Prijestonica Cetinje, arhiviran u Ministarstvu ekonomije pod brojem: 0702-1288/3 od 06.12.2013. godine;
- 3.** List nepokretnosti – izvod br. 114, KO Kobilji do. Istražno-eksploatacioni prostor “Tospude”-Cuce administrativno pripada Prijestonici Cetinje, KO Kobilji do, katastarske parcele br.9 i 10, Posjedovni list br.114;
- 4.** Izvod iz Prostorno-urbanističkog plana Prijestonice Cetinje („Sl.list CG“-opštinski propisi, br.12/14) u kojem je definisana namjena prostora „Tospude“ – Cuce za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena;
- 5.** Predlog Ugovora o koncesiji;
- 6.** Prilog 1 – Obrazac A – podaci o ponuđači;
- 7.** Prilog 1 – Obrazac B – tehnička ponuda;
- 8.** Prilog 1 – Obrazac C – forma bankarske garancije.

UGOVOR

O

KONCESIJI ZA DETALJNA GEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA I EKSPLOATACIJU POJAVE MINERALNE SIROVINE ARHITEKTONSKO-GRAĐEVINSKOG (UKRASNOG) KAMENA „TOSPUDE“ - CUCE

UGOVORNE STRANE:

Vlada Crne Gore , koju zastupa ministar dr Vladimir Kavarić (u daljem tekstu: „Koncedent ”)

i

1. _____, koga zastupa _____ (u daljem tekstu: „Koncesionar“),

Koncedent i Koncesionar zajednički Ugovorne strane, a pojedinačno Ugovorna strana

Zaključen _____ godine, u Podgorici

Preambula:

S OBZIROM DA Ustav Države Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", broj 1/07), član 58, definiše da su prirodna bogatstva u državnoj imovini,

S OBZIROM DA Zakon o državnoj imovini ("Službeni list Crne Gore", broj xx), član 11, definiše da su prirodna bogatstva kojima raspolaže Crna Gora: rude, nafta, gas i druga prirodna bogatstva određena zakonom,

S OBZIROM DA Zakon o rudarstvu ("Službeni list Crne Gore", broj 65/08, 74/10, 41/11), član 3, definiše da se rudnim bogatstvima smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju koje se nalaze u primarnom ležištu, u nanosima, odlagalištima, kao i tehnogene mineralne sirovine nastale procesom eksploatacije,

S OBZIROM DA Zakon o koncesijama ("Službeni list Crne Gore", br. 08/09), član 6, definiše da predmet koncesije mogu biti istraživanje ili eksploatacija, ili istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina,

S OBZIROM DA Zakon o koncesijama ("Službeni list Crne Gore", br. 08/09), član 9, definiše da odluku o davanju koncesije na predmetu koncesije na kojem svojinska prava i ovlašćenja vrši Crna Gora donosi Vlada Crne Gore, odnosno Skupština,

S OBZIROM DA je Ministarstvo ekonomije Vlade Crne Gore objavilo Javni oglas za dodjelu koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko – građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“-Cuce („Službeni list Crne Gore“, broj .....)

S OBRZIROM DA je Koncesionar po predmetnom Javnom oglasu dostavio ponudu broj XX od XX 2014. godine, ,

S OBZIROM DA je Vlada Crne Gore donijela Odluku o dodjeli koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog kamena „Tospude“-Cuce („Službeni list Crne Gore“, broj .....)

S OBZIROM DA Zakon o koncesijama ("Službeni list Crne Gore", br. 08/09), član 43, definiše da se Ugovor o koncesiji zaključuje se u roku od 15 dana od dana donošenja odluke, odnosno u roku utvrđenom u odluci o davanju koncesije, u skladu sa tenderskom dokumentacijom, dostavljenom ponudom i odlukom o davanju koncesije.

SADA SE STOGA zaključuje kao što slijedi:

Član 1 Tumačenje i definicije

1. U tumačenju ovog Ugovora, osim u slučaju kada kontekst zahtijeva drugačije, biće primjenjivana sljedeća pravila:
  - riječi u jednini će podrazumijevati i njihovu množinu, a riječi u množini će podrazumijevati i njihovu jedninu;
  - riječi bilo kog roda će podrazumijevati i drugi rod;
  - pozivanje na bilo koji zakon i drugi propis, statut, obavještenje ili odluku će obuhvatati i sve njihove buduće izmjene ili druge promjene;
  - upućivanje na bilo koji ugovor, protokol, sporazum ili neki drugi dokument će obuhvatati sve njihove amandmane, dopune, izmjene ili druge promjene;
  - smatraće se da svako pominjanje organa uprave podrazumijeva i svakog sljedbenika tog organa ili bilo koji organ ili tijelo koje je preuzelo funkcije ili odgovornosti ili i funkcije i odgovornosti takvog organa uprave;
  - naslovi članova ovog ugovora unijeti su isključivo radi lakšeg snalaženja i neće ni na koji način uticati na tumačenje Ugovora i
  - sva obavještenja, saglasnosti i potvrde biće u pisanom obliku.
2. definicije predviđene zakonom i drugim propisima će se primjenjivati na ovaj Ugovor i povezane aktivnosti koje se vrše u skladu sa ovim Ugovorom.
3. Pojedini izrazi i pojmovi upotrijebljeni u ovom Ugovoru imaju sljedeće značenje:

Koncesiona djelatnost	označava sve aktivnosti Koncesionara na sprovođenju detaljnih geoloških istraživanja i eksploatacije mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena na ležištu "Tospude"- Cuce;
Mineralna sirovina	Označava mineralnu sirovinu arhitektonsko – građevinski (ukrasni) kamen na ležištu "Tospude"- Cuce;
Koncesioni akt	označava Koncesioni akt o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena "TOSPUDE" - Cuce, Prijestonica Cetinje _____, usvojen od strane Koncedenta;
Istražno-eksploatacioni	Označava prostor na kojem je utvrđena mineralna sirovina

prostor	koja je predmet ovog Ugovora, a koji je određen Koncesionim aktom i članom xx Ugovora;
Period trajanja koncesije	označava period određen članom 6 ovog Ugovora na koji se Koncesionaru daje koncesija za vršenje koncesione djelatnosti;
Faza detaljnih geoloških istraživanja	
Projekat detaljnih geoloških istraživanja mineralne sirovine arhitektonsko – građevinskog kamena ležištu „Tospude“	Označava Projekat koji se radi na osnovu projektnog zadatka Koncesionara, koji sadrži koncepciju istraživanja Istražno eksploatacionog prostora, prikaz projektovanih radova, specifikaciju radova po vrsti, obimu vrijednosti i tehničkim uslovima izvođenja radova, a na koji odobrenje izdaje Organ uprave u skladu zakonom;
Faza eksploatacije	Označava aktivnosti bliže definisane članom xx, kao i rok u kojem se aktivnosti moraju sprovesti;
Glavni rudarski projekat	Označava Projekat koj se izrađuje za izgradnju novih podzemnih i površinskih rudarskih objekata i rekonstrukciju sistema otvaranja i pripreme rudarskih objekata radi eksploatacije ležišta mineralnih sirovina, kao i za otvaranje novih rudnih ležišta u postojećim rudnicima, čija je sadržina, postupak izrade i revizije definisan zakonom, a na koji odobrenje izdaje Organ uprave;
Grupa G ₃ ležišta	Označava geogena ležišta sa koeficijentom iskorišćenja od 0,85 - 0,90 i koeficijentom otkrivke od 1 do 2 m ³ /t;
Koncesiona naknada	označava naknadu utvrđenu članom xx Ugovora koju Koncesionar plaća Koncedentu u skladu sa zakonom i Ugovorom;
Bankarska garancija	označava безусловnu obnovljivu bankarsku garanciju plativu na prvi poziv, bez prava prigovora, izdatu na iznos utvrđen ovim Ugovorom, u formi i sa sadržinom kao u Prilogu xx i xx, koja se izdaje u skladu sa čl. xx Ugovora;
Bankarska garancija za rekultivaciju	označava безусловnu obnovljivu bankarsku garanciju plativu na prvi poziv, bez prava prigovora, izdatu na iznos utvrđen od strane Koncedenta, u formi i sa sadržinom kao u Prilogu xx,

	koja se izdaje u skladu sa čl. xx Ugovora;
Viša sila	Označava događaje bliže definisane članom xx Ugovora;
Ponuda	označava ponudu Koncesionara dostavljenu u skladu sa Javnim pozivom xx na osnovu koje je izabran za najpovoljnijeg ponuđača i koja čini sastavni dio ovog Ugovora;
Zakon ili propis	označava sva pravna akta (ustav, zakone i druge propise donijete na osnovu zakona) koji su važeći na teritoriji Crne Gore;
Organ uprave	označava Ministarstvo, odnosno drugi državni organ nadležan za oblast detaljnih geoloških istraživanja i/ili rudarstva
Ugovor	označava ovaj Ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“-Cuce, sa svim prilogima, koji čine sastavni dio Ugovora.

Član 2   Predmet koncesije

1. Ugovorne strane su saglasne da je predmet ovog Ugovora pravo na detaljna geološka istraživanja i eksploataciju Mineralne sirovine, koje će Koncesionar vršiti u skladu sa zakonom, uslovima i rokovima navedenim u ovom Ugovoru, tehničkom dokumentacijom, izdatim saglasnostima i odobrenjima.
2. Ugovorne strane su saglasne da Koncesionari, po osnovu ovog Ugovora, nema pravo da u okviru Istražno – eksploatacionog prostora vrši detaljna geološka istraživanja i eksploataciju drugih mineralnih sirovina.

Član 3   Istražno-eksploatacioni prostor

1. Istražno-eksploatacioni prostor „Tospude“ – Cuce, na kojem je utvrđena Mineralna sirovina, koja je predmet ovog Ugovora, administrativno pripada Prijestonici Cetinje, a bliže je određen u Koncesionom aktu.
2. Istražno-eksploatacioni prostor „Tospude“ - Cuce, obuhvata ukupnu površinu od 165.000m², odnosno 16,50 ha, i ograničen je pravim linijama koje prolaze kroz konturne tačke, sa sljedećim koordinatama:

KONTURNE TAČKE	KOORDINATE	
	X	Y
A	4 722 580	6 560 230
B	4 722 640	6 560 115
C	4 722 960	6 560 840
D	4 723 190	6 560 070
E	4 722 810	6 560 400

Član 4 Uslovi obavljanja Koncesione djelatnosti

1. Koncesionar je dužan da za prije otpočinjanja vršenja Koncesione djelatnosti, a u svrhu obavljanja iste, izradi tehničku dokumentaciju u skladu sa zakonom, da pribavi sve potrebne saglasnosti, mišljenja i odobrenja potrebna za zakonito izvođenje detaljnih geoloških istraživanja i eksploataciju Mineralne sirovine na ležištu.
2. Koncesionar je dužan da, pri obavljanju Koncesione djelatnosti, preduzima sve mjere u skladu sa zakonom, radi obezbjeđenja i zaštite ljudi i imovine, zaštite životne sredine i objekata od istorijske, kulturne i prirodne vrijednosti.

Član 5 Ostale obaveze Koncesionara

Ugovorne strane su saglasne da je Koncesionar dužan da:

1. racionalno eksploatiše Mineralnu sirovinu i vrši njenu obradu uz obezbjeđenje ljudi i imovine, u skladu sa zakonom;
2. poštuje projektovane i ugovorene kapacitete i dinamiku realizacije koncesije;
3. tokom eksploatacije, u skladu sa zakonom, izvodi geološka istraživanja u cilju povećanja ukupnih rezervi Mineralne sirovine;
4. poštuje mjere zaštite životne sredine propisane i utvrđene odobrenom tehničkom dokumentacijom i zakonom;
5. ulaže u istraživanje za poboljšanje sigurnosti radne sredine i za poboljšanje mjera zaštite životne sredine;

6. postupa isključivo po projektima i odobrenim tehnološkim postupcima;
7. izvještava Koncedenta o eventualnoj pojavi drugih mineralnih sirovina u ležištu;
8. riješi imovinsko-pravne odnose na nepokretnostima obuhvaćenim Istražno - eksploatacionim prostorom o svom trošku ukoliko vlasnik nepokretnosti nije Koncedent;
9. obavlja rudarska mjerenja i izrađuje rudarske planove;
10. dostavlja redovno Koncedentu podatke o otkopanim količinama Mineralne sirovine u skladu sa zakonom, stanju rezervi Mineralne sirovine, kao i sve druge podatke koje zahtijeva Koncedent a koji su neophodne za praćenje realizacije Ugovora;
11. vrši doistraživanje Istražno eksploatacionog prostora, u skladu sa zakonom;
12. vrši izradu Elaborata o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi, u skladu sa zakonom;
13. sprovodi mjere u cilju unaprjeđenja energetske efikasnosti;
14. obezbijedi novčana sredstva za realizaciju koncesije.

Član 6   Period trajanja koncesije

1. Period trajanja koncesije iznosi 30 (riječima: trideset) godina i počinje teći od dana zaključivanja ovog Ugovora.
2. Period trajanja koncesije iz stava 1 ovog člana obuhvata Fazu detaljnih geoloških istraživanja i Fazu eksploatacije mineralne sirovine.
3. Istekom roka iz stava 1 ovog člana ovaj Ugovor prestaje da važi, osim u slučaju produženja, u skladu sa zakonom.
4. Bez obzira na odredbu stava 3 ovog člana, Ugovorne strane su saglasne da, iako Period trajanja koncesije istekne ili Ugovor bude raskinut u skladu sa odredbama Ugovora i zakona, svaka finansijska obaveza, obaveza rekultivacije i sanacije prostora na kojem su izvođeni rudarski radovi, kao i druge obaveze Koncesionara koje su nastale prije isteka Perioda trajanja koncesije ili raskida Ugovora, će i dalje imati obavezujući karakter za Koncesionara, do njihovog konačnog ispunjenja u skladu sa zakonom i Ugovorom i u tu svrhu odredbe ovog Ugovora koje se odnose na obavještenja, mjerodavno pravo i rješavanje sporova će se i dalje primjenjivati.

Član 7   Faza detaljnih geoloških istraživanja

1. Koncesionar je dužan da izradi Projekat detaljnih geoloških istraživanja mineralne sirovine arhitektonsko – građevinskog kamena na ležištu „Tospude“, na osnovu kojeg će pribaviti odobrenje, dozvole i saglasnosti za ispunjavanje uslova, u skladu sa zakonom, za izvođenje detaljnih geoloških istraživanja, a rezultate istraživanja da prikaže u Elaboratu o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi mineralne sirovine, koji treba da dostavi Organu uprave, radi njegovog pregleda i ovjere.
2. Koncesionar je dužan da Fazu detaljnih geoloških istraživanja izvede u roku od godinu dana od dana zaključivanja ovog Ugovora.

Član 8 Faza eksploatacije Mineralne sirovine

1. Koncesionar je dužan da Fazu eksploatacije otpočne u roku od dvije godine od dana zaključivanja ovog Ugovora.
2. U roku iz stava 1 ovog člana Koncesionar je dužan da izvrši pripremne radove za otpočinjanju Faze eksploatacije: izradi rudarsku tehničku dokumentaciju, na osnovu koje će pribaviti odobrenja, dozvole i saglasnosti za ispunjavanje uslova za eksploataciju Mineralne sirovine i dobijanje odobrenja za izvođenje radova po Glavnom rudarskom projektu eksploatacije na ležištu „Tospude“ – Cuce; izvrši pripremu ležišta za eksploataciju, instalira postrojenja i opremu potrebnu za eksploataciju, kao i da pribavi upotrebne dozvole za izgrađene objekte i postrojenja, u skladu sa zakonom.

Član 9 Korišćenje Mineralne sirovine prije otpočinjanja Faze eksploatacije

Ukoliko Koncesionar u toku Faze detaljnih geoloških istraživanja ili u toku sprovođenja pripremnih radova za otpočinjanje Faze eksploatacije, u skladu sa zakonom i izdatim odobrenjima i saglasnostim vrši eksploataciju, odnosno koristi Mineralnu sirovinu, dužan je da plati Koncesionu naknadu prema elementima koji su utvrđeni ovim Ugovorom i zakonom.

Član 10 Pripadnost grupi ležišta

Ugovorne strane saglasno konstatuju da Mineralna sirovina pripada Grupi G₃ ležišta.

Član 12 Minimalna godišnja eksploatacija

Koncesionar je dužan da tokom Faze eksploatacije vrši minimalnu godišnju eksploataciju Mineralne sirovine - tombolona i komercijalnog bloka u odnosu 44:56, ____ m³, u iznosu od ____ m³.

Član 13 Koncesiona naknada

1. Koncesionar je dužan da za dobijeno pravo na detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena, tokom Faze eksploatacije, plaća Koncesionu naknadu u skladu sa zakonom i ovim Ugovorom.

Član 14 Kontrola otkopnih količina

1. Ugovorne strane su saglasne da kontrolu otkopanih količina Mineralne sirovine može jedanput godišnje izvršiti institucija ili komisija koju odredi Organ uprave.
2. Ugovorne strane su saglasne da će, ukoliko se kontrolom iz stava 1 ovog člana utvrdi da je Koncesionar otkopao količine Mineralne sirovine u količini većoj od prikazanih, Koncesionar izvršiti plaćanje Koncesione naknade za utvđenu razliku otkopanih količina Mineralne sirovine na način i u rokovima koje odredi Koncedent.
3. Bez uticaja na odredbe stava 2 ovog člana Koncedent zadržava pravo da raskine ovaj Ugovor u slučaju da se utvrdi da je Koncesionar otkopao količine Mineralne sirovine u količini većoj od prikazanih.
4. Troškove kontrole iz stava 1 ovog člana snosi Koncesionar.

Član 15 Bankarska garancija

1. Koncesionar je dužan da Koncedentu redovno dostavlja Bankarsku garanciju plativu na prvi poziv bez prava prigovora, kao sredstvo obezbjeđenja izvršenja ugovornih obaveza.
2. Koncesionar je dužan da u roku od 20 (slovima: dvadeset) dana od dana zaključivanja ovog Ugovora, dostavi Koncedentu Bankarsku garanciju plativu na prvi poziv bez prava prigovora, u formi i sadržaju kao u Prilogu 1, kao sredstvo obezbjeđenja izvršenja ugovornih obaveza iz člana 7 ovog Ugovora, u iznosu od xxx € (slovima: xx) i sa rokom važenja od godinu dana od datuma izdavanja.
3. Koncesionar je dužan da najkasnije 30 dana prije isteka roka važenja Bankarske garancije iz stava 2 ovog člana, dostavi Koncedentu Bankarsku garanciju plativu na prvi poziv bez prava prigovora, u formi i sadržaju kao u Prilogu 2, sa rokom važenja od godinu dana od datuma izdavanja, kao sredstvo obezbjeđenja izvršenja svih ugovornih obaveza, u iznosu od xxx € (slovima: xx)
4. Koncesionar će za vrijeme Perioda trajanja koncesije vršiti redovno obnavljanje Bankarske garancije iz stava 3 ovog člana, i to na način što će svaku narednu Bankarsku garanciju dostavljati 30 dana prije isteka tekuće Bankarske garancije.
5. Propuštanje Koncesionara da dostavi novu Bankarsku garanciju u rokovima definisanim ovim članom smatraće se osnovom za aktiviranje tekuće Bankarske garancije.

6. Po dostavljanju nove Bankarske garancije prethodna Bankarska garancija će se vratiti Koncesionaru.
7. Ugovorne strane saglasno konstatuju da je Koncedent ovlašten da važeću Bankarsku garanciju u cjelosti naplati u slučaju raskida ovog Ugovora predviđenog članom 18 istog, kao i da će izvršiti djelimičnu naplatu nezavisno od raskida u slučajevima djelimičnog neispunjenja obaveze Koncesionara. U slučaju nastupanja raskidnih okolnosti definisanih članom 18 Ugovora, Koncedent je nezavisno od činjenice i momenta izjavljivanja raskida Ugovora, ovlašten izvršiti aktiviranje Bankarske garancije i prije eventualnog raskida, a posebno u slučajevima u kojima se Bankarska garancija bliži isteku važenja. U slučaju, eventualnog, odustanka Koncedenta od raskida ovog Ugovora, uprkos postojanju uslova za isti, ne može se smatrati ili tumačiti da je isti dužan izvršiti povraćaj iznosa naplaćenog aktiviranjem Bankarske garancije
8. Nezavisno od realizacije Bankarske garancije i visine iznosa naplaćene istom, Koncedent ima pravo na punu naknadu štete od Koncesionara, koju je isti prouzrokovao svojom krivicom, odnosno nepoštovanjem odredbi ovog Ugovora.

Član 16 Rekultivacija i sanacija i sredstva obezbjeđenja

1. Koncesionar je dužan da u toku i po završetku izvođenja rudarskih radova na eksploataciji Mineralne sirovine, bez obzira na uzrok završetka izvođenja radova, izvrši sanaciju i rekultivaciju površina na kojima su izvođeni rudarski radovi, u skladu sa zakonom.
2. Ugovorne strane su saglasne da ako u roku od godinu dana od završetka izvođenja rudarskih radova na eksploataciji Mineralne sirovine, bez obzira na uzrok završetka izvođenja radova, Koncesionar ne izvrši ili u nedovoljnoj mjeri izvrši sanaciju i rekultivaciju površina na kojima su izvođeni rudarski radovi, istu može izvršiti Koncedent o trošku Koncesionara.
3. Bez obzira na odredbe stava 3 ovog člana, u slučaju da Koncesionar u roku do četiri mjeseca od dana završetka izvođenja rudarskih radova na eksploataciji Mineralne sirovine ne otpočne sa izvođenjem radova na sanaciji i rekultivaciji površina na kojima su izvođeni rudarski radovi, Organ uprave može dostaviti obavještenje Koncesionaru kojim se zahtijeva da otpočne sa izvođenjem radova u roku od 60 (slovima: šezdeset) dana od datuma dostavljanja obavještenja. Ukoliko u ostavljenom roku Koncesionar ne otpočne sa izvođenjem radova na sanaciji i rekultivaciji, Koncedent može izvršiti sanaciju i rekultivaciju površina na kojima su izvođeni rudarski radovi o trošku Koncesionara.
4. U slučaju da Koncedent u skladu sa stavom 2 ili 3 ovog člana izvršiti sanaciju i rekultivaciju površina na kojima su izvođeni rudarski radovi, isti ima pravo na aktivaciju

Bankarske garancije za rekultivaciju ili povlačenje drugog oblika novčanog plaćanja u zavisnosti od zakonskih propisa. U slučaju da troškovi Koncedenta za sanaciju i rekultivaciju prelaze visinu novčanih sredstava obezbijeđenih u skladu sa ovim stavom, Koncesionar je dužan nadoknaditi nastalu razliku Koncedentu.

5. Ugovorne strane su saglasne da je Koncesionar dužan da nakon što otpočne sa Fazom eksploatacije, dostavi Koncedentu u skladu sa zakonom Bankarsku garanciju za rekultivaciju, plativu na prvi poziv bez prava prigovora, u formi i sadržaju kao u Prilogu 3 Ugovora, sa rokom važenja od xx mjeseci od datuma izdavanja, kao sredstvo obezbjeđenja za izvršavanje obaveza rekultivacije i sanacije.
6. Koncesionar će tokom čitavog Perioda trajanja koncesije, kao i tokom izvršenja obaveza definisanih ovim članom, bez obzira na činjenicu da li je Ugovor istekao ili je raskinut od strane Koncedenta, vršiti redovno obnavljanje Bankarske garancije za rekultivaciju iz stava 5 ovog člana, i to na način što će svaku narednu Bankarsku garanciju za rekultivaciju dostavljati 30 dana prije isteka tekuće Bankarske garancije za rekultivaciju, ili u roku koji u skladu sa zakonom odredi Koncedent.
7. Ugovorne strane su saglasne da Koncedent u skladu sa zakonom određuje visinu novčanog iznosa na koji se izdaje Bankarska garancija za rekultivaciju iz stava 5 i 6 ovog člana.
8. Propuštanje Koncesionara da dostavi novu Bankarsku garanciju za rekultivaciju u rokovima definisanim ovim članom ili u rokovima koje odredi Koncedent u skladu sa zakonom, smatraće se osnovom za aktiviranje tekuće Bankarske garancije za rekultivaciju.
9. Po dostavljanju nove Bankarske garancije prethodna Bankarska garancija će se vratiti Koncesionaru.
10. Ugovorne strane su saglasne da Koncedent ima pravo da, u zavisnosti od propisa, zahtijeva drugi oblik novčanog plaćanja različit od Bankarske garanciju za rekultivaciju, kao sredstvo obezbjeđenja izvršenja obaveza definisanih ovim članom. U tom slučaju, nakon obezbjeđenja drugog oblika novčanog plaćanja od strane Koncesionara na način koji definiše Koncedent u skladu sa zakonom, Koncedent će izvršiti povraćaj tekuće Bankarske garancije za rekultivaciju.

Član 17   Odgovornost Koncesionara

1. Koncesionar je odgovoran za svu štetu nastalu obavljanjem Koncesione djelatnosti koju pretrpi Koncedent ili treća strana.
2. Koncesionar je dužan da obešteti i oslobodi Koncedenta odgovornosti u slučaju bilo kakvih zahtjeva za naknadu štete koju treća strana podnese protiv Koncedenta, a u pogledu povrede, gubitka ili štete koje prouzrokuje Koncesionar u vršenju Koncesione djelatnosti.

Član 18 Viša sila

1. Za svrhe ovog Ugovora, pojam „Viša sila” odnosi se na svaki uzrok ili događaj koji je van razumne kontrole i nije nastao uslijed djelovanja Ugovorne strane koja tvrdi da je pretrpjela posljedice uslijed nastupnja takvog događaja, a koji je doveo do neispunjenja obaveze ili kašnjenja u ispunjenju obaveza predviđenih ovim Ugovorom. Pod pojmom Više sile podrazumijevaju se prirodne pojave ili nepogode, požar, objavljeni ili neobjavljeni ratovi, prekogranična neprijateljstva, blokade, karantinska ograničenja, građanski nemiri ili neredi.
2. Kašnjenja u istražno-eksploatacionim radovima, koja nastanu kao rezultat, inače, razumno predvidivih nepovoljnih vremenskih uslova ili razumno predvidivih neodgovarajućih hidroloških, geoloških uslova, socijalnih ili ekoloških uslova, neće se smatrati Višom silom.
3. Neispunjavanje obaveza preuzetih ovim Ugovorom ili kašnjenje u ispunjavanju istih od strane Koncedenta ili Koncesionara, osim obaveze vršenja plaćanja Koncesione naknade u skladu sa ovim Ugovorom i zakonom, ne smatra se kršenjem ugovornih obaveza u obimu u kojem je pomenuto kašnjenje ili neispunjavanje obaveza uzrokovano Višom silom.
4. Ugovorna strana koja se poziva na Višu silu obavezna je da preduzme razumne mjere, odnosno radnje, da pretrpljenu štetu i gubitke svede na minimum i da drugu Ugovornu stranu obavijesti pisanim putem o dejstvu Više sile, najkasnije u roku od sedam dana od dana saznanja o uticaju Više sile. Obavještenje sadrži detaljan opis događaja prouzrokovanog Višom silom, kao i mjere i radnje koje Ugovorna strana preduzima, radi maksimalnog smanjenja posljedica tog djelovanja.
5. U slučaju Više sile privremeno miruju prava i obaveze iz Ugovora do prestanka dejstva Više sile. Odluku o mirovanju prava i obaveza Koncesionara iz Ugovora donosi Koncedent na osnovu pisanog zahtjeva Koncesionara. Ugovorne strane će, što je prije moguće, sprovesti konsultacije u dobroj vjeri kako bi se dogovorile o odgovarajućim radnjama radi umanjenja posljedica Više sile i kako bi obezbijedili dalje izvršenje ugovornih obaveza.
6. Ugovorna strana pogođena Višom silom će obavijestiti drugu stranu što je prije moguće o prestanku okolnosti koja predstavlja Višu silu. Nakon tog obavještenja Ugovorne strane će nastaviti da ispunjavaju svoja prava i obaveze iz Ugovora na način i pod uslovima koji su predviđeni Ugovorom.

Član 19 Raskid Ugovora

1. Ugovorne strane su saglasne da se Koncedent ima pravo da raskine ovaj Ugovor dostavljanjem obavještenja o raskidu, bez davanja roka za otklanjanje povreda Ugovora, ukoliko:
  - a) je pokrenut postupak bankrotstva ili likvidacije nad Koncesionarom, osim u slučaju odobrenog postupka reorganizacije u skladu sa zakonom;
  - b) je koncesija data na osnovu netačnih podataka bitnih za donošenje odluke o davanju koncesije i zaključivanje ovog Ugovora;
  - c) Koncesionar svoja prava i obaveze iz ovog Ugovora prenese na drugo privredno društvo bez prethodne saglasnosti Koncedenta;
  - d) Koncesionar izvrši prenos vlasničkog udjela na drugo pravno ili fizičko lice bez prethodne saglasnosti Koncedenta.
  - e) Koncesionar prikaže netačne podatke o eksploatisanim količinama Mineralne sirovine, njihovoj vrijednosti, strukturi i cijeni;
  - f) ne dostavi Bankarsku garanciju za valjano izvršenje ugovornih obaveza iz člana 11 stav 2 ovog Ugovora, u roku, sadržaju i visini određenom ovim Ugovorom.

2. Pored slučajeva iz stava 1 ovog člana, Koncedent ima pravo da raskine ovaj Ugovor u slučajevima kada Koncesionar:
  1. ne izvrši detaljna geološka istraživanja u ugovorenom roku;
  2. ne izvrši pripreme radnje za otpočinjanje eksploatacije Mineralne sirovine, odnosno ne otpočne sa Fazom eksploatacije u ugovorenom roku;
  3. vrši eksploataciju Mineralne sirovine bez potrebnih odobrenja i saglasnosti;
  4. ne dostavi Bankarsku garanciju za valjano izvršenje ugovornih obaveza ili Bankarsku garanciju za rekultivaciju, u roku, sadržaju i visini određenom ovim Ugovorom, odnosno ako iste ne obnavlja na ugovoreni način;
  5. odbije zahtjev Koncedenta da u skladu sa zakonom vrši drugi oblik novčanog plaćanja kao vid obezbjeđenja sredstava za rekultivaciju i sanaciju prostora na kojima su izvođeni rudarski radovi, odnosno ako neredovno vrši takva plaćanja;
  6. duže od godinu dana ne obavlja eksploataciju Mineralne sirovine;
  7. ne vrši plaćanje, odnosno kasni u plaćanju Koncesione naknade iz člana 13 ovog Ugovora koje je duže od 30 dana;
  8. odbije da plati Koncesionu naknadu za iskorišćenu Mineralnu sirovinu iz člana 9 Ugovora;
  9. odbije da plati Koncesionu naknadu za razliku u količinama otkopane Mineralne sirovine, utvrđenu u skladu sa članom x ovog Ugovora, na način i u rokovima koje odredi Koncedent;

10. ne dostavi podatke neophodne za obračun Koncesione naknade u zakonom predviđenom roku;
  11. vršenjem Koncesione djelatnosti u kontinuitetu ugrožava život i zdravlje ljudi, životnu sredinu i imovinu, a mjere predviđene posebnim propisima nijesu dovoljne da to spriječe;
  12. samovoljno izvrši promjene na rudarskim objektima, postrojenjima i uređajima koje koristi pri vršenju Koncesione djelatnosti, odnosno ako ne održava iste, radi čega postoji opasnost od poremećaja u režimu racionalnog korišćenja Mineralne sirovine;
  13. nepoštuje druge odredbe ovog Ugovora, čija povreda nije izričito definisana tač. a-I ovog stava ili stavom 1 ovog člana;
  14. prilikom vršenja Koncesione djelatnosti se ne pridržava zakona, odnosno istu vrši suprotno izdatim odobrenjima, saglasnostima i prihvaćenom tehničkom dokumentacijom;
  15. samovoljno mijenja uslove pod kojima je koncesija data.
3. Prije pokretanja postupka raskida Ugovora iz stava 2 ovog člana, Koncedent je dužan da u pisanoj formi obavijesti Koncesionara i odredi mu rok od 90 (slovima: devedeset) dana, za otklanjanja povrede Ugovora i zakona.
  4. Koncedent može da raskine ovaj Ugovor ukoliko u roku od 60 (slovima: šezdeset) dana nakon što Koncesionar primi obavještenje iz stava dva ovog člana:
    - a) Koncesionar nije pokušao da ispravi povredu Ugovora ili zakona kako je to navedeno u obavještenju ili
    - b) Ukoliko je jasno van postojanja osnovane sumnje da se povreda koja je navedena u obavještenju ne može ispraviti ili ukloniti u roku od 90 (slovima: devedeset) dana.
  5. U slučaju raskida Ugovora definisanih ovim članom Koncesionar nema pravo na nadoknadu štete.

Član 20 Sporazumni raskid Ugovora

1. Ukoliko se, nakon završetka Faze detaljnih geoloških istraživanja izvršene u skladu sa članom xx ovog Ugovora, Elaboratom o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi, ne utvrde procijenjene rezerve korisne Mineralne sirovine u pogledu količine i kvaliteta, a dobijeni rezultati utiču na mogućnost ostvarivanja ugovorene dinamike proizvodnje utvrđene ovim Ugovorom, Koncesionar može podnijeti zahtjev za sporazumni raskid Ugovora.
2. Koncedent je dužan odgovoriti na zahtjev iz stava 1 ovog člana u roku od 30 (slovima: trideset) dana od dana prijema zahtjeva.

3. U slučaju sporazumnog raskida Ugovora u skladu sa ovim članom, Koncesionar nema pravo na naknadu štete.

Član 21 Prenos Ugovora o koncesiji i vlasničkih udjela

1. Ugovorne strane su saglasne da Koncesionar može prenijeti Ugovor o koncesiji na drugo privredno društvo samo uz prethodnu saglasnost Koncedenta datu u skladu sa zakonom.
2. Ugovorne strane su saglasne, osim ako drugačije nije izričito definisano zakonom, vlasnički udio nad Koncesionarom može prenijeti na drugo fizičko ili pravno lice samo uz prethodnu saglasnost Koncedenta.
3. Ne ograničavajući se na naprijed navedeno, u slučaju prenosa iz stava 1 i 2 ovog člana Koncedent će naročito cijeliti, ukoliko je to primjenjivo, finansijsku sposobnost, tehničku opremljenost i iskustvo u obavljanju Koncesione ili druge relevantne djelatnosti, lica na koje se prenos vrši, kao i druge uslove u skladu sa zakonom.

Član 22 Produženje Perioda trajanja koncesije

1. Ugovorne strane su saglasne da Koncesionar može, ukoliko zakonom izričito nije određen drugačiji rok, najkasnije šest mjeseci prije isteka trajanja Perioda koncesije, podnijeti zahtjev za produženje Perioda trajanja koncesije.
2. Ne ograničavajući se na naprijed navedeno, prilikom razmatranja zahtjeva iz stava 1 ovog člana, Koncedent će naročito cijeliti dosadašnji stepen realizacije koncesije, način vršenja Koncesione djelatnosti, poštovanje ugovornih obaveza od strane Koncesionara a naročito plaćanje Koncesione naknade, kao i druge uslove definisane zakonom.
3. Ugovorne strane su saglasne da u slučaju produženja Perioda trajanja koncesije Koncedent može propisati dodatne ili nove uslove za realizaciju koncesije.

Član 23 Rizici

Ugovorne strane su saglasne da je Koncesionar odgovoran za rizike:

- a) utvrđivanja komercijalnih rezervi Mineralne sirovine;
- b) dobijanja odobrenja i saglasnosti potrebnih za zakonito izvođenje Koncesione djelatnosti;
- c) finansiranja i ostvarivanja gubitaka u poslovanju;

- d) rizike po zdravlje, zaštitu lica i imovine;
- e) ekološki rizik;
- f) kao i druge rizike u vezi sa vršenjem Koncesione djelatnosti.

Član 24 Mjerodavno pravo

1. Izvršenje, sprovođenje i tumačenje ovog Ugovora vršiće se u skladu sa zakonima Crne Gore.
2. U slučaju kolizije između odredbi ovog Ugovora i zakona Crne Gore, preovlađaće odredbe zakona.
3. Sve izmjene ili druge promjene zakona primjenjivaće se na ovaj Ugovor.

Član 25 Način rješavanja sporova

Sporovi koji nastanu u toku izvršenja Ugovora ili koji su u vezi sa Ugovorom rješavaće se pred Osnovnim sudom u Podgorici.

Član 26 Jezik Ugovora

Ovaj Ugovor je zaključen na crnogorskom jeziku.

Član 27 Izmjene i dopune Ugovora

1. Izmjene i dopune Ugovora vrše se saglasnošću Ugovornih strana aneksima Ugovora sačinjenim u pismenoj formi.
2. Aneksi ovog Ugovora po svom redosljedu zaključivanja označavaju se arapskim brojevima i čine sastavni dio Ugovora.
3. Inicijativu za izmjene i dopune ovog Ugovora može dati svaka od Ugovornih strana.
4. Ugovorna strana, koja je primila pisanu inicijativu za izmjenu i dopunu Ugovora dužna je da se u roku do 30 (slovima: trideset) dana izjasni o predloženoj inicijativi.

Član 28 Obavještenja

1. Sva obavještenja i ostala komunikacija u skladu sa ovim Ugovorom smatra se da je propisno obavljena ili predstavljena, ukoliko je dostavljena u pisanom obliku, preko kurira ili poslata faksom. Sva pomenuta obavještenja naslovljavaju se na Koncedenta ili Koncesionara, u zavisnosti od slučaja i u skladu sa sljedećim:

a) Koncedent:

Vlada Crne Gore - Ministarstvo ekonomije

[adresa]

[Za]

[ ]

[telefon]

[faks]

b) Koncesionar:

[XXX]

[adresa]

[Za]

[ ]

[Telefon]

[faks]

2. Svaka Ugovorna strana može da zamijeni ili promijeni navedenu adresu uz slanje pisanog obavještenja srugoj Ugovornoj strani.

Član 29 Ugovorna dokumentacija

Sastavni dio ovog Ugovora čine i:

1. Koncesioni akt xx;
2. Ponuda Koncesionara;
3. Prilozi Ugovora;
4. Izvod iz sudskog registra Koncesionara i odgovarajući akt o osnivanju Koncesionara;

Član 30 Završna odredba

Ovaj Ugovor je sačinjen u 13 (trinaest) istovjetnih primjeraka od kojih po dva primjerka pripadaju Ugovornim stranama, a po jedan primjerak Državnom tužiocu, Ministarstvu finansija, Poreskoj upravi, Zaštitniku imovinsko pravnih interesa Crne Gore, Komisiji za koncesije Vlade Crne Gore, Upravi za inspekcijske poslove, Upravi za imovinu Crne Gore, Upravi za nekretnine, Područna jedinica Cetinje i Prijestonici Cetinje.

ZA KONCEDENTA

MINISTAR

dr Vladimir Kavarić

ZA KONCESIONARA

IZVRŠNI DIREKTOR

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

PRILOG 1
UPUTSTVO ZA PODNOŠENJE PONUDA
OBRAZAC
PODACI O PONUĐAČU

OBRAZAC SA INFORMACIJAMA O KOMPANIJI KOJA PODNOSI PONUDU

Dio I

Naziv ponuđača

Podaci o predstavniku ponuđača

a. Naziv
predstavnika
kompanije:

b. Adresa za
kontakt:

Mjesto: Poštanski kod:

c. Tel / Faks za
kontakt:

d. E-mail adresa za
kontakt:

e. Registracioni
broj privrednog
društva ili broj
socijalnog
osiguranja
(alternativno
jedinstveni
matični broj)

1. Formalnosti

a. Naziv pravnog ili fizičkog lica koji podnosi ponudu:

b. Registracioni broj privrednog društva ili broj socijalnog osiguranja (alternativno jedinstveni matični broj)

c. Mjesto osnivanja ili mjesto rođenja:

d. Sjedište poslovanja ili prebivalište:

e. Adresa sjedišta (za pravna lica i poštanska adresa) ili prebivališta:

Mjesto:	Poštanski kod:
Država:	

f. Tel / Faks:

g. E-Mail adresa za kontakt:

h. Mjesto iz kojeg će se poslovanje po osnovu ugovora usmjeravati i kontrolisati:

2. Članovi odbora direktora ili drugog upravnog tijela ponuđača:

Naziv (cjelokupni)	Adresa stalnog prebivališta	Državljanstvo i datum rođenja

Dužni ste da obezbijedite da informacije date u Dijelovima I, II i III ovog obrasca budu odobrene od strane propisno ovlaštenog predstavnika kompanije ili fizičkog lica.

Ja/mi ovim izavljujem/o da su informacije date u ovom obrascu ili pratećim dokumentima tačne:

Potpis	Naziv (štampanim slovima)	Svojstvo potpisnika	Ovlašćen da potpiše u ime
1.			

Datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

PRILOG 1
UPUTSTVO ZA PODNOŠENJE PONUDA
OBRAZAC B
TEHNIČKA PONUDA

Podaci o ponuđaču

a. Naziv pravnog ili fizičkog lica koji podnosi ponudu:

b. Registracioni broj privrednog društva ili broj socijalnog osiguranja (alternativno jedinstveni matični broj)

c. Mjesto osnivanja ili mjesto rođenja:

d. Sjedište poslovanja ili prebivalište:

e. Adresa sjedišta (za pravna lica i poštanska adresa) ili prebivališta:

Mjesto:	Poštanski kod:
Država:	

f. Tel / Faks:

g. E-Mail adresa za kontakt:

h. Mjesto iz kojeg će se poslovanje po osnovu ugovora usmjeravati i kontrolisati:

1. Poslovni plan

2. Efekti na zapošljavanje i ekonomski razvoj

3. Dosadašnje iskustvo u vršenju koncesione djelatnosti

3.1. Tabela: Proizvodnja i koncesiona naknada

KONCESIONAR (Naziv I leziste)						
GODINA	PROIZVODNJA			KONCESIONA NA NAKNADA		
	UGOVORENA	OSTVARENA	%¹	SDN²	PDN³	UKUPNO ⁴
UKUPNO						
DUG⁵						
% Duga⁶						
%¹ - procenat realizovane proizvodnje SDN² - stalni dio koncesione naknade PDN² - promenjivi dio koncesione naknade Ukupno⁴ - SDN + PDN Dug⁵ - dug po osnovu koncesione naknade; % Duga⁶ - procenat duga u odnosu na obračunatu naknadu						

4. Reference (tehnički aspekt - tehnička opremljenost)

5. Ponuđeni procentualni iznos za obračun koncesione naknade

Minimalni procentni iznos za obračun koncesione naknade	Ponuđeni procentni iznos za obračun koncesione naknade
7%	___ %

6. Ponuđeni ukupni obim rudarske proizvodnje

Ukupni obim rudarske proizvodnje	Ponuđeni ukupni obim rudarske proizvodnje
94.000 m ³ č.s.m	_____ č.s.m

6.1. Ponuđeni obim rudarske proizvodnje po godinama eksploatacije

Godina eksploatacije	Obrim rudarske proizvodnje
Ukupno godina	Ukupan obim rudarske proizvodnje

7. Rok trajanja koncesije

FAZA	GODINA
Detaljnih geoloških istraživanja	1
Pripremnih radova	1
Eksploatacije	
UKUPNO	

8. Finasijski aspekt - prosječni bruto prihod u posljednje tri godine

GODINA	2011	2012	2013
Bruto prihod u 1000 €			

UKUPNO	€
PROSJEK	€

9. Finasijski aspekt - prosječni neto prihod u posljednje tri godine

GODINA	2011	2012	2013
Neto prihod u 1000 €			

UKUPNO	€
PROSJEK	€

10. Dodatne informacije

Izjava

Dužni ste da obezbijedite da informacije date u ovom Obrascu budu odobrene od strane propisno ovlašćenog predstavnika kompanije ili fizičkog lica.

Ja/mi ovim izavljujem/o da su informacije date u ovom obrascu ili pratećim dokumentima tačne:

Potpis	Naziv (štampanim slovima)	Svojstvo potpisnika	Ovlašćen da potpiše u ime
1.			

Datum:

Crna Gora
Ministarstvo ekonomije

PRILOG 1

UPUTSTVO ZA PODNOŠENJE PONUDA

OBRAZAC C

FORMA BANKARSKE GARANCIJE ZA PONUDU

Korisnik:

Vlada Crne Gore - Ministarstvo ekonomije

Rimski trg 46

81000 Podgorica

Montenegro

Poštovani ,

Mi razumijemo da je [PONUĐAČ] sa sjedištem u (___), podnio ponudu u vezi sa za Javnim oglasom za dostavljanje ponuda za dodjelu Ugovora o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“-Cuće, Prijestonica Cetinje („Javni oglas“), i da je potrebno da Ponuđač obezbijedi bankarsku garanciju za ponudu – na prvi poziv (Garancija), u iznosu od 5,000.00 € (slovima: pethiljada eura), u skladu sa rokovima i uslovima iz Javnog oglasa.

Uzimajući u obzir gore navedeno, mi [IME I ADRESA BANKE KOJA IZDAJE GARANCIJU], ovim se neopozivo i bezuslovno obavezujemo kao prvoobavezujući da Vam isplatimo iznos od 5,000.00 € (slovima: pethiljada eura), na Vaš prvi pisani zahtjev („Zahtjev za isplatu“), i bez obzira na validnost i pravne efekte predmetne transakcije i odričući se svih prava na izuzetke ili prigovore u vezi sa tim, ukoliko takav pismeni zahtjev sadrži Vašu izričitu napomenu da je nastupio Događaj Aktiviranja Garancije (kao što je dolje definisano). Podrazumijevamo da će Vaša izjava biti prihvaćena sa naše strane kao dokaz da je iznos koji potražujete dospio u skladu sa svrhom ove Garancije. Za potrebe ove Garancije, dogovoreno je „Događaj Aktiviranja Garancije“ podrazumijeva Vašu tvrdnju da je nastupio jedan od slijedećih događaja:

ponuđač povuče ili opozove svoju ponudu nakon isteka roka za podnošenje ponuda, a u toku propisanog perioda važnosti ponuda, ili

ponuđač odbije da potpiše Ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko- građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“ –Cuće, Prijestonica Cetinje, nakon donošenje Odluke Vlade Crne Gore o dodjelu Ugovora o koncesiji, ili

ponuđač, nakon što potpiše Ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave mineralne sirovine arhitektonsko- građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“ –Cuće, Prijestonica Cetinje, a u periodu važenja ove Garancije, odbije da u ugovorenom roku dostavi bankarsku garanciju iz člana **XX ugovora o koncesiji.**

Potvrđujemo i prihvatamo da ne treba da nas obavijestite ni o kakvom razlogu za naplatu Garancije, osim o razlozima koji su gore navedeni, niti da nam dostavite bilo kakav dokaz da imate pravo da naplatite ovu Garanciju.

Ova garancija će ostati na snazi 4 mjeseca računajući od dana krajnjeg roka za podnošenje ponuda po Javnom oglasu, i istekom roka Garancija automatski u potpunosti ističe nezavisno od toga da li je Garancija vraćena ili nije, osim ukoliko nam je poslat Zahtjev za isplatu prije datuma isteka.

Mi ovdje garantujemo da će na svaki Zahtjev za isplatu, koji nam je poslat u skladu sa uslovima iz ove Garancije, biti izmiren u roku od 3 radna dana nakon prijema takvog zahtjeva.

U svrhu identifikacije Zahtjeva za isplatu, takvo obavještenje treba da nam bude dostavljeno putem Vaše banke, sa izjavom koja potvrđuje da su potpisi pravno valjani i obavezujući za vašu instituciju, na adresu dole:

(Ime banke)

(Adresa)

(Na pažnju) [●]

(Fax) [●]

Bilo kakav spor do koga dođe u vezi sa ovom Garancijom biće razriješen pred Privrednim sudom u Podgorici, uz primjenu materijalnog i procesnog prava Crne Gore i Jednoobraznih pravila za garancije na prvi poziv broj 458, Međunarodne privredne komore u Parizu.

AUTORIZOVANI POTPISI

KONCESIONI AKT
O pojavi mineralne sirovine arhitektonsko-građevinskog
(ukrasnog) kamena “Tospude” - Cuce, Prijestonica Cetinje

PRILOG 1
UPUTSTVO ZA PODNOŠENJE PONUDA

Uvod

Uputstvo za podnošenje ponuda (u daljem tekstu: Uputstvo) precizira postupak davanja koncesije za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju mineralne sirovine arhitektonsko – građevinskog (ukrasnog) kamena sa ležišta „Tospude“ – Cuce, Prijestonica Cetinje.

Postupak dodjele koncesije se sporovodi u skladu sa Zakonom o koncesijama (“Službeni list CG”, broj 08/09), Uredbom o bližem načinu sprovođenja postupka javnog nadmetanja u otvorenom i dvostepenom postupku davanja koncesije (“Službeni list CG”, broj 67/09) i drugim propisima.

Ministarstvo ekonomije (u daljem tekstu: Ministarstvo) zadržava pravo da izmijeni Uputstvo najkasnije pet radnih dana prije krajnjeg roka za podnošenje ponuda. Izmjene će biti objavljene na isti način kao i Uputstvo.

Sastavni dio ovog Uputstva čini i Obrazac A – Podaci o ponuđaču, Obrazac B – Tehnička ponuda i Obrazac C - Forma bankarske garancije za ponudu.

Komunikacija

Pitanja koja se odnose na tendersku dokumentaciju, zahtjeve za dobijanje dokumenata, plaćanje naknada i druge upite utreba uputiti Ministarstvu na sljedeću adresu:

Ministarstvo ekonomije
Rimski trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora
TEL: +382 20 482 300;
FAX: +382 20 482 300;

Kontakt lica: Vesna Vujačić
E-mail: vesna.vujacic@mek.gov.me

Radno vrijeme: 10:00-15:00 UTC+01

Ministarstvo će na dobijena pitanja u vezi sa tenderskom dokumentacijom odgovoriti u roku od pet radnih dana. Odgovori Ministarstva na pitanja biće dostavljena i drugim licima koja su izvršila otkup tenderske dokumentacije bez navođenja strane koja je postavila pitanje. Ministarstvo neće odgovarati na pitanja koja prispiju pet radnih dana prije krajnjeg roka za podnošenje ponuda ili kraće. Ministarstvo nije u obavezi da odgovori na sva pitanja.

Tenderska dokumentacija

Tenderska dokumentacija čini: Koncesioni akt o pojavi mineralne sirovine arhitektonsko – građevinskog (ukrasnog) kamena sa ležišta „Tospude“ – Cuce, Prijestonica Cetinje , Javni oglas, Nacrt ugovora o koncesiji i ovo Uputstvo.

Ponuđači koji žele učestvovati na javnom nadmetanju moraju prethodno otkupiti Tendersku dokumentaciju od Ministarstva. Pri otkupu Tenderske dokumentacije zainteresovano lice je dužno podnijeti dokaz o uplati sredstava za otkup Tenderske dokumentacije u kojem je navedeno u čije ime otkupljuje dokumentaciju. Ukoliko zainteresovano lice nastupa kao ovlašteni predstavnik privrednog društva ili konzorcijuma neophodno je da prezentuje ovlaštenje da zastupa to društvo tj. konzorcijum.

Samo lica koja su izvršila otkup Tenderske dokumentacije imaju pravo da učestvuju u postupku javnog nadmetanja za dodjelu koncesije.

Ministarstvo će izdati potvrdu o otkupljenoj Tenderskoj dokumentaciji.

Cijena Tenderske dokumentacije iznosi xx,00 EUR (xx) i uplaćuje se na žiro-račun Budžeta Crne Gore broj: xx sa naznakom: "otkup Tenderske dokumentacije - TOSPUDE"

Ministarstvo je dužno da Tendersku dokumentaciju preda u štampanoj i elektronskoj formi.

Podobnost za učešće u postupku javnog nadmetanja

Shodno članu 23 Zakona o koncesijama nepodobni da učestvuju na javnom nadmetanju za davanje koncesija su:

- privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici nad kojima je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije, osim postupka reorganizacije u skladu sa zakonom kojim je urenena insolventnost privrednih društava;
- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja su pravosnažnom presudom osuđena za krivično djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti;
- privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koja imaju neizmirene poreske obaveze I obaveze po osnovu kazni izrečenih u krivičnom ili prekršajnom postupku, u periodu od najmanje tri godine prije objavljivanja javnog oglasa

S tim u vezi, u cilju dokazivanja da je ponuđač podoban da učestvuje u postupku javnog nadmetanja neophodno je dostaviti sledeću dokumentaciju:

- izvod iz sudskog, ili drugog odgovarajućeg registra države u kojoj ponuđač ima sjedište;
- dokaz da nad ponuđačem nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije;

- dokaz da ponuđač nije pravosnažno osuđen za krivično djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti;
- dokaz da se protiv ponuđača ne vodi krivični postupak za djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti;
- dokaz da ponuđač nema neizmirene poreske obaveze i obaveze po osnovu kazni izrečenih u krivičnom ili prekršajnom postupku, u periodu od najmanje tri godine prije objavljivanja javnog oglasa;

Dokumentacija izdata od nadležnih organa ne može biti starija od 90 dana od dana objavljivanja oglasa.

Pored navedenog, ponuđač je dužan dostaviti i:

- Bankarsku garanciju ponude u formi predviđenoj ovim uputstvom
- Popunjene Obrazase A i B sa pratećom dokumentacijom

U slučaju da ponuđač nastupa kao konzorcijum kompanija, onda je za svakog člana konzorcijuma neophodno dostaviti dokaze kojima se potvrđuje da je član podoban da učestvuje u postupku javnog nadmetanja, kao i ugovor o konzorcijumu, koji izričito predviđa

- da će svi članovi konzorcijuma biti solidarno odgovorni za izvršenje ugovora u skladu sa njegovim uslovima;
- procenat učešća u konzorcijumu ;
- obaveze svakog člana konzorcijuma i
- ovlašćenje jednog člana koji će istupati u ime konzorcijuma.

Vlasnička struktura u koncesionom društvu mora odgovarati procentu učešća članova u konzorcijumu utvđenom prilikom podnošenja ponude i ista se ne može mijenjati bez saglasnosti koncedenta.

Format ponude

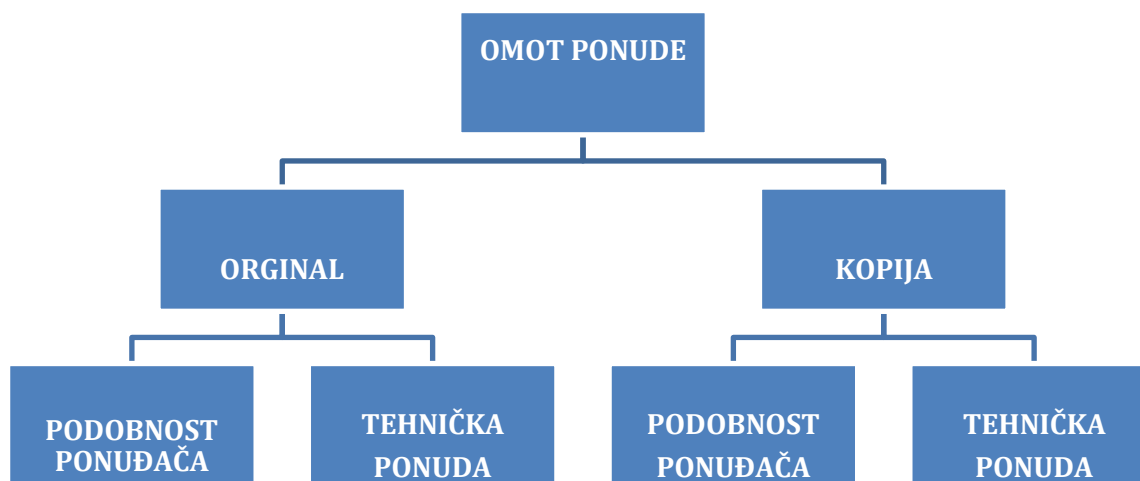
Ponuda se dostavlja u zatvorenom omotu. Na omotu velikim štampanim slovima piše:

- "PONUDA ZA JAVNO NADMETANJE ZA DAVANJE KONCESIJE ZA DETALJNA GEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA I EKSPLOATACIJU ARHITEKTONSKO GRAĐEVINSKOG KAMENA „TOSPUDE“ – CUCE, PRIJETONICA CETINJE;
- Naziv i adresa ponuđača
- Adresa Ministarstva ekonomije
- upozorenje: "NE OTVARATI OSIM U PRISUSTVU TENDERSKE KOMISIJE".

Omot ponude sadrži dvije odvojene koverta, i to koverta sa originalom ponude, na kojoj piše „ORIGINAL“ i koverta sa jednom kopijom ponude, na kojoj piše „KOPIJA“. Obje koverta treba da sadrže po dvije posebne koverta i to kovertu sa dokumentacijom za utvrđivanje

podobnosti ponuđača – naziva "PODOBNOST PONUĐAČA" i kovertu sa ponudom – naziva "TEHNIČKA PONUDA". Sadržaj ponude čine prijavni obrasci, koji su dati kao Prilog 1 i Prilog 2 ovog Uputstva, sa dokumentacijom navedenom u dodacima obrazaca, ispunjeni u skladu sa ovim Uputstvom. Detaljan sadržaj ponude je objašnjen u poglavljima 2.4. i 2.5. Uputstva.

Organizacija ponude je prikazana na dijagramu.

Koverta Podobnost ponuđača

Koverta Podobnost ponuđača sadrži:

- a) Pismo ponude
- b) Popunjen Obrazac A – Podaci o ponuđaču
- c) Dokazi o podobnosti iz tačke 4 ovog Uputstva i člana 23 Zakona o koncesijama, i to:
  - izvod iz sudskog, ili drugog odgovarajućeg registra države u kojoj ponuđač ima sjedište;
  - dokaz da nad ponuđačem nije pokrenut postupak stečaja ili likvidacije;
  - dokaz da ponuđač nije pravosnažno osuđen za krivično djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti;
  - dokaz da se protiv ponuđača ne vodi krivični postupak za djelo izvršeno u vršenju profesionalne djelatnosti;

- dokaz da ponuđač nema neizmirene poreske obaveze i obaveze po osnovu kazni izrečenih u krivičnom ili prekršajnom postupku, u periodu od najmanje tri godine prije objavljivanja javnog oglasa;

- d) Bankarska garancija ponude u skladu sa tačkom 7 ovog Uputstva
- e) Elektronska verzija ponude (CD/DVD) sa svim elementima ponude u PDF formatu
- f) Ugovor o konzorcijumu i podatke za svakog člana konzorcijuma iz tačke b) i c), ukoliko je primenjivo

Koverta Tehnička ponuda

Koverta Tehnička ponuda sadrži:

- a) Popunjen Obrazac – Tehnička ponuda
- b) Revidovane finansijske iskaze za poslednje tri godine, sa izvještajima nezavisnih revizora
- c) Dokaze o ispunjenosti kriterijuma iz tačke 7.4 i 7.6 ovog (ugovor o koncesiji; izvod iz popisne liste osnovnih sredstava, itd...)

6 Kriterijumi za izbor najpovoljnije ponude

Kriterijumi na osnovu kojih se vrši vrednovanje ponuda su sljedeći:

R.br.	KRITERIJUM	BODOVI
1	Ponuđeni procentualni iznos za obračun koncesione naknade	0 - 30
2	Ponuđeni ukupni obim rudarske proizvodnje	0 - 30
3	Rok trajanja koncesija	0 - 5
4	Reference ponuđača (tehnički aspekt - tehnička opremljenost)	0 - 5
5	Finasijski aspekt - prosječni bruto prihod u poslednje tri godine	0 - 5
6	Finasijski aspekt - prosječni neto prihod u poslednje tri godine	0 - 5

7	Dosadašnje iskustvo u vršenju koncesione djelatnosti	0 - 5
8	Kvalitet poslovnog plana	0 - 10
9	Efekti na zapošljavanje i ekonomski razvoj	0 - 5

Ponuđeni procentualni iznos za obračun koncesione naknade

Tačkom 8.1.2 Koncesionog akta – Pripadnost grupi ležišta, je definisano da ležište arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena „Tospude“ - Cuce, na osnovu postojećih karakteristika i očekivanih uslova za eksploataciju, svrstano je u treću grupu geogenih ležišta (G₃).

Po tom osnovu, shodno Uredbi o kriterijumima i načinu obračuna iznosa minimalne koncesione naknade za ustupanje prava na istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina („Sl. list CG“, br. 37/11), procentni iznos za obračun minimalne - početne koncesione naknade (čl. 15 Uredbe) iznosi **7%** od tržišne vrijednosti bilansnih ili eksploatacionih rezervi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena, odnosno ukupnog tržišnog proizvoda, za koncesioni period za eksploataciju od 28 godina.

Ponuđači mogu ponuditi procentni iznos tržišne vrijednosti bilansnih ili eksploatacionih rezervi arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena koje je veći od 7%.

Ovaj kriterijum se izračunava na sledeći način:

Kriterijum: $P \% / MP\% \times 30$

gdje:

P% - označava % ponuđača

MP % - označava maskimalno ponuđeni % na tederu

30 – broj bodova za ovaj kriterijum

Ponuđeni ukupni obim rudarske proizvodnje

Tačkom 8.1.1. Koncesionog akta - Rezerve mineralne sirovine, je definisano da prognozne rezerve arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena na lokalitetu „Tospude“ - Cuce iznose 6.000.000 m³ č.s.m, što omogućava ukupnu proizvodnju od **93.000 m³ č.s.m**, za period eksploatacije od 28 godina.

Ponuđači mogu ponuditi obim ukupne proizvodnje koji je veći od od **93.000 m³ č.s.m.**

Ovaj kriterijum se izračunava na sledeći način:

Kriterijum: PUP/MPUK x 30

gdje:

PUP - označava ponuđenu ukupnu proizvodnju

MPUK - označava maskimalno ponuđenu ukupnu proizvodnju ponuđenu na tenderu

30 – broj bodova za ovaj kriterijum

Rok na koji se traži koncesija

Poglavljem 3 Koncesionog akta – Rok trajanja koncesije, je definisano da s obzirom na potencijalne rezerve, koncesija za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju pojave arhitektonsko-građevinskog (ukrasnog) kamena "Tospude" - Cuce daje se na minimalni period od 30 godina, od čega:

- jedna godina za detaljna geološka istraživanja,
- jedna godina za izradu rudarske i tehničke dokumentacije i pripremne radova,
- dvadesetosam godina za eksploataciju mineralne sirovine.

U zavisnosti od potrebe investitora, isti može ponuditi rok eksploatacije koji je duži od roka utvrđenog Koncesionim aktom, pod uslovom da ukupan koncesioni period, koji obuhvata sve gore navedene faze, ne prelazi zakonom definisan rok trajanja koncesije od 30 godina.

Rok trajanja faze detaljnih geoloških istraživanja i izrade rudarske i tehničke dokumentacije se ne može mijenjati.

Ovaj kriterijum se izračunava na sledeći način:

Kriterijum: PR / MPR x 5

gdje:

PR- označava ponuđeni rok

MPR – označava maskimalno ponuđeni rok trajanja koncesijena tenderu

5- označava broj bodova za ovaj kriterijum

6.4 Reference ponuđača (tehnički aspekt - tehnička opremljenost)

Ponuđač je dužan da u skladu sa parametrima iz Koncesionog akta dokaže svoju tehničko – tehnološku opremljenost za vršenje koncesione djelatnosti detaljnih geoloških istraživanja i eksploatacije arhitektonsko građevinskog kamena.

Maksimalni broj bodova po ovom kriterijumu će se dati ponuđači koji najbolje dokumentuje i dokaže tehničko – tehnološku opremljenost za vršenje koncesione djelatnosti.

Ovaj kriterijum se izračunava na sledeći način:

Kriterijum: $PBP / MBP \times 5$

gdje:

PBP – označava ponuđeni prosječni bruto prihod za poslednje tri godine

MBP – označava maksimalni prosječni bruto prihod za poslednje tri godine ponuđen na tenderu

5 – broj bodova po ovom kriterijumu

6.5 Finansijski aspekt - Prosječni bruto prihod ponuđača u poslednje tri godine

Ovaj kriterijum se izračunava na sledeći način:

Kriterijum: $PBP / MNP \times 5$

gdje:

PBP – označava ponuđeni prosječni bruto prihod za poslednje tri godine

MNP – označava maksimalni prosječni bruto prihod za poslednje tri godine ponuđen na tenderu

5 – označava broj bodova po ovom kriterijumu

6.6 Finansijski aspekt - Prosječni neto prihod ponuđača u poslednje tri godine

Ovaj kriterijum se izračunava na sledeći način:

Kriterijum: $PNP / MNP \times 5$

gdje:

PNP – označava ponuđeni prosječni neto prihod za poslednje tri godine

MNP – označava maksimalni prosječni neto prihod za poslednje tri godine ponuđen na tenderu

5 – označava broj bodova po ovom kriterijumu

12.7. Dosadašnje iskustvo u vršenju koncesione djelatnosti

Ponuđač treba da dokaže i opiše svoje dosadašnje iskustvo u vršenju koncesione djelatnosti detaljnih geoloških istraživanja i eksploatacije čvrstih mineralnih sirovina, izvršavanje ugovornih obaveza, stepen realizacije koncesije i plasman proizvoda na tržište.

11.8. Kvalitet poslovnog plana

Ponuđač treba da opiše poslovni plan za realizaciju koncesije. Za očekivani neto profit od 20 % od ukupnog prihoda ponuđaču pripada polovina broja bodova utvrđenih u prethodnoj tabeli

11.9. Efekti na zapošljavanje i ekonomski razvoj

Ponuđač treba da opiše način na koji će dodjela ugovora o koncesiji uticati na zapošljavanje i ekonomski razvoj

7 Bankarska garancije ponude

Obavezan uslov za podnošenje ponude za dodjelu ugovora o koncesiji je dostava bankarske garancije za ponudu u iznosu od 5.000 € (slovima: pethiljada eura), u formatu koji odgovara primjeru datom u Obrascu C, koja je izdata na ime i za račun Ministarstva.

U slučaju da ponuđač ne dostavi bankarsku garanciju ponude, Ministarstvo će odbaciti ponudu.

Ministartvo će aktivirati bankarsku garanciju ponude u sledećim slučajevima:

1. ponuđač povuče ili opozove svoju ponudu nakon isteka roka za podnošenje ponuda, a u toku propisanog perioda važnosti ponuda, ili
2. ponuđač odbije da potpiše ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju arhitektonsko građevinskog kamena „Tospude” –Cuće, Prijestonica Cetinje, nakon donošenja Odluke Vlade Crne Gore o dodjelu ugovora o koncesiji, ili
3. ponuđač, nakon što potpiše ugovor o koncesiji za detaljna geološka istraživanja i eksploataciju arhitektonsko građevinskog kamena „Tospude” –Cuće, Prijestonica

Cetinje, a u periodu važenja garancije, odbije da u ugovorenom roku dostavi bankarsku garanciju iz člana XX ugovora o koncesiji

Rok za podnošenje ponuda

Rok za podnošenje ponude po Javnom oglasu je _____ 2014.godine do _____ časova.

Ponude moraju biti poslate preporučenom poštom ili lično dostavljene na sljedeću adresu:

Ministarstvo ekonomije
Rimski trg 46
81 000 Podgorica
Crna Gora

Bilo koja ponuda dostavljena drugim sredstvima (kao što su e-mail, faks, itd) koja su drugačija od onih prethodno opisanih neće biti razmatrana.

Za svaku ponudu će se izdati potvrda na kojoj je označen datum i vrijeme podnošenja svake ponude.

Javno otvaranje ponuda će biti izvršeno u prisustvu ovlašćenih predstavnika ponuđača dana _____ 2014. godine u _____ časova, u prostorijama Ministarstva. Ovlašćeni predstavnici ponuđača koji prisustvuju javnom otvaranju ponuda su dužni da prezentuju ovlašćenje za prisustvovanje otvaranju ponuda, kao i lični dokument za identifikaciju.

Sve ponude moraju da imaju važenje najmanje 4 mjeseca od datuma zatvaranja roka za podnošenje ponuda.

Podnešene ponude se mogu povući uz pisani zahtjev ponuđača najkasnije do krajnjeg roka za podnošenje ponuda. Ponuda koja na primljenja nakon isteka krajnjeg roka za podnošenje ponuda, smatraće se neblagovremenom. Takođe, zahtjev za povlačenje ponude prispio nakon isteka krajnjeg roka za podnošenje ponuda, smatraće se neblagovremenim. Neblagovremene ponude ili zakašnjeli zahtjevi za povlačenje ponuda neće se razmatrati i biće odbačeni.